

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:

4-naposok: minden nap egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.
 Névlisták: minden nap 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Péntek, január 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Westinghouse.
- A viaszszívott vadaláhelyezés.
- Az Aradi Első Takarékpénztár tőkeemelése.
- A trónörökös mulat.
- Andrássy — Tiszák ellen.
- Tőzsdék a vidéken.
- A nagybeteg főudvarmester.
- Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár tőkeemelése.
- Varjassy Lajos Párisban.
- Eltűnt urlaszony.
- Színészek sztrájkja — egy szerző ellen.
- A város parlamentjéből.
- Megszűnt a teherforgalom.
- Aradváros dolgai.
- Tárca: Muzaffer Eddin.
- Csarnok: Párisi játéktárlatok. Irta: Fehér Tamás.

Westinghouse.

Arad, január 10

Ez a név maradandó lesz — lehetne idézni az ismert operetből. A név máris maradandó, a vasuti fékek révén, amelyek ezt a nevet, a föltalálójuk nevét viselik. Hanem arról van szó, hogy a névnek Aradon legyen állandó maradása, olyan, mint a minő egy másik, idegenből jött névnek lett: a Weitzer Jánosénak.

Lesz-e, nem tudjuk. Annak a kérdésnek eldöntése, hogy a Westinghouse-ház magyarországi gyártelepe Budapesten legyen, vagy Aradon: nem kormánytól és politikusoktól, hanem hidegen és okosan számító üzletemberektől függ. S ezért okunk van hinni, hogy a város tervének eredménye lesz. A ceruzával és számok-

kal dolgozó üzletemberek nem nézik, hogy Arad szerzett-e a multban politikai érdeket. Nem kutatják, hogy a város kedves-e a felsőbb köröknek. Előttük nem esik számításba, hogy van-e a városnak előkelő protektora, s az uralkodó pártoknak tehet-e szolgálatot. Nem. Westinghouse-ék csak azzal törődnek: hol érdekesebb, célszerűbb, gazdaságosabb nekik a magyar automobilgyárat létesíteni, Budapesten, vagy Aradon?

A kérdés tehát az, hogy azokért az előnyökért, amelyeket a főváros, mint országos forgalmi és üzleti központ nyújt, kárpótolhatja-e Arad a tervbe vett gyárat. A város mai határozata feleletet adott erre a kérdésre, s egyben gondoskodott arról, hogy ez a legnyomatékosabb módon tolmácsoltsék a gyár tervezői előtt. A város nemcsak ingyen telket és megfelelő adómentességet ad, hanem az új gyár részvénytőkéjének tekintélyes részét, háromszázezer koronát, maga jegyzi. S ez nemcsak ezt a háromszázezer koronát jelenti; hanem bizonyosságot ad arra nézve, hogy azt a hatszázezer koronát, amely ez összesen felül a két millió részvénytőkéből nyilvános jegyzésre kerül, Aradon a legrövidebb idő alatt jegyezni fogják. Arad ezzel jelentős támogatást ad, a nélkül, hogy a maga szempontjából könnyelműséget követett volna el. Más városok a gyáraknak szubvenciót adnak. Ez is indokolt, de mégis egyszer s mindenkorra elveszett összeget jelent. Aradnak ez a háromszázezer koronája pedig nem

kiadás, hanem praktikus tőkeelhelyezés, amely a gyárral járó közvetett hasznok, a polgárságra háruló új jövedelmek mellett a maga tisztességes kamatját is meg fogja hozni. Talán a forma szokatlan, noha igen természetes. A mikor vicinális vasutat építenek, a kisebb falvak is, amelyeket az új vasut érinteni fog, jelentős összeget jegyeznek a vasut részvénytőkéjéből. S ez az új gyár jelent annyit Aradnak, mint egy-egy kisebb vicinális.

S igen helyes volt, hogy Arad városa ezt a határozatát nem bizta a postára, hanem kiküldte a város polgármesterét és a hazai közlekedésügynek egyik sivatkozó vezető emberét és reformátorát, Sármezey Endrét, hogy Párisba menjenek, s ott a Westinghouse-céggel közvetlenül tárgyaljanak. Addig, amíg a város büszke méltóságai várták, hogy a gyáralapító tőkés előszobázzanak, az ingyen telekért instáljanak, hiába vártunk az új gyárakra. Abban a nagy versenyben, amely a vidéki városok között legutóbbi a gyárakért megindult, bizony a városoknak maguknak kell utánajárni az ügyeknek, s a tőkésökkel összeköttetésbe lépni.

Helyén való, szinte meglepően modern volt a város mai elhatározása, amely az említett támogatást vita nélkül, egyhangulag megadta. Sulya van ennek, nemcsak azért, mert egy hatalmas gyártelep megvalósítását tette valószínűbbé, hanem azért is, mert az illetékes körök tudomást szerezhetnek Aradnak ilyen fölfogásáról, az itt létesítendő gyárak támogatása felől

Muzaffer Eddin.

— A perzsa sah halála. —

Muzaffer Eddin, Perzsia korlátlan uralkodója, hosszas betegeskedés után meghalt. Tíz évig ült trónján a nagy birodalomnak, amely egykor ősi fészke volt a kulturának, hatalmas királyokat emelt pajzsára és elindult a Nyugat független kis országának meghódítására, de a maroknyi görögségtől szárazon és vizen visszaverve, megcsüggyenülve tért haza rabszolgá alattvalóival együtt. Az ő kor egyik legfényesebb eposza azóta gyakorta ismétlődött: azok a nagyurak, akik Perzsia trónján ültek, a mi napjainkban is fölkerekedtek, hogy Nyugat népektől ha nem is földet és vizet, de műveltséget és erkölcsöt hódítsanak. És ime ők is szegyszemre, keveset okulva és meg nem gyarapodva tértek haza barbár földjükre.

Nasz'r Eddin, a mostani sah elődje, tizenhatalmadfél esztendeje utazta be Európát, hogy itt tapasztaljon, halljon, lásson és otthon e szerint cselekedjék. Utja hozzánk is elvezette, de a szerencsétlen fejedelmet a neki érthetetlen kultúra sem jobbá, sem okosabbá nem tette. Mégis megdöbbentett bennünket tragikus halála híre. A merénylet áldozatában szinte jó ismerőst gyászoltunk meg.

Legidősebb fia, Muzaffer Eddin, 1896. május 3-án proklamáltatott a trónon utódjává. Azelőtt Azerbadsán tartomány kormányzója volt,

s nem került fiatalon az uralkodó székbe. Nehéz, válságos viszonyok közt vette át az uralmat, hiszen a régi történelmi korszakokból ugyszólván egyedül az ő birodalma maradt még élő anakronizmusként, ütközéspontjául Anglia és Oroszország terjeszkedő vágyának. Nem közönséges diplomáciai tehetségről és körültekintésről tett tanubizonyosságot a sah, hogy tizenegy évi uralma alatt meg tudta őrizni országát a türelmetlenül előretörő modern hatalmaktól. De maga is rajta volt, hogy Perzsiát a lehetőség korlátain belül modern államná tegye. A menyire a fanatikus szekták, melyek egyikének atyja áldozatul esett, megengedték, új szellemet terjesztett, atyja gazdasági reformjait kiépítette, Teheránt, fővárosát, szép és európai stíliú épületekkel díszítette, országa egy részét vasuti és táviróhálózattal vonta be.

Es volt idő, mikor annyira elragadta az újítás vágya, hogy szabad népről álmodozott, mely önként adózik hódolattal urának. Alkotmányt akart adni ennek a népnek, amely évezredek multja folyamán soha mást mint királyt, zsarnokot, satrapát, sah-t nem érzett maga fölött és minden alakjában látta és megszokta a zsarnokságot. S hogy megerősödjék nemes és fölvilágosodott elhatározásában, ő is atyja példájára bejárta Európát. A legrafináltabb műveltség középpontjaiban fordult meg a hatalmas uralkodó és fényes kísérete; és ez az ázsiai agyuri társaság mindig olyan kissé kómikus, kissé melankólikus ellentétben volt

az európai környezettel, amely megbámulta, de meg is mosolyogta, olcsó elmésségét rajta kipróbálni soha nem mulasztotta el.

Első ízben 1900-ban, a párisi kiállítás alkalmával járt Európában. Teheránból április 15-én indult el körülbelül kétezer fönyi fejedelmi kísérettel az orosz határnál levő Tauriszba s azt mondják, hogy ez az ut egymagában harmadfél millió frankba került. De a pénz a sahnál nem számít, aki egyik leggazdagabb uralkodója a világnak. Magánkincstárában sok milliányi készpénz van s e mellett gyűjteményeinek és ingatlanainak értéke csaknem megbecsülhetetlen.

Tauriszból Moszkvát és Varsót érintve, a hol nagy ünnepséggel fogadták, a franciaországi Contrexéville fürdőhelyre ment, ahol meglátogatta a cári párt, majd ismét Franciaországba ment a párisi kiállítás megtekintésére. Párisban egy Salson nevű anarkista merénylőt is kísérelt meg ellene, de ez sem vette el kedvét az utazástól. Páris népe rendkívül megszerette a bőkezű uralkodót, aki a kiállításon is rengeteg tárgyat vásárolt össze. Személyi bátorságát megmutatta az ellene megkísérelt merénylet alkalmából, amikor saját kezével ragadta meg a merénylőt. Keleti fényűzéssel utazott mindig. Kíséretében állandóan huszont ember volt, köztük a nagyvezér, vagyis európai nyelven a miniszterelnök. Podgyásza óriási nagy volt, mert minden elképzelhető szükségletéről előre gondoskodtak mindig kísérei, akik

való gondolkodásmódjáról. S noha a tárgy nem kíván költői idézeteket, egy mégis önkéntelenül ide kínálkozik. A hazafias lantos azt mondja: „az nem lehet, hogy annyi szív és oly szent akarat, — hiába sorvadozzanak egy átoksúly alatt.” Egy kissé variálva: szinte hihetetlen, hogy az első esetben, a mikor Arad modernül gondolkodik, — ne tudjon célt érni.

Hisszük, hogy Varjassy Lajos és Sármezey Endre párisi útja e edményvel fog járni. S ha ez meglesz, nem lesz ok busulni, hogy a harmadik egyetemet, a melyért a város ma szintén határozatot hozott — a mint az bizonyosan előrelátható — Arad nem kapja meg. *Bella gerant alii* . . . tusakodjanak más városok a kultuszminiszter előszobájában. Mindegyik város nem lehet a magyar Heidelberg. Arad kö-sön örök házasságot a gyárparal s ebből a házasságból minél szaporábban szülessenek az új, meg új iparte-lepek, amelyek kéményein a város jövő-dő nagysága — esetleg egyetem nélkül is — főlépül.

A visszaszított vádalahelyezés.

Mikor az előadó olvas.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 10

Hosszu szünet után ma összeült a képviselőház. A tisztelt honatyák ilyenkor nem igen szoktak a t. Házba jönni, ma azonban már feltizenegy órakor, az ülés megnyitásakor közel száz képviselő volt a Házban.

Justh Gyula elnök megnyitja az ülést s bejelenti, hogy a király a miniszterelnök útján legfelsőbb köszönetét fejezte ki a képviselőház újévi üdvözléteért. Bejelenti az elnök, hogy *Benedek* János lemondott a képviselőházban viselt jegyzői tisztéről.

Az elnök ezután meleg szavakban emlékezik meg *Zichy* Jenő gróf haláláról s indítványára a Ház emlékét jegyzőkönyvbe iktatja.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter benyújtja az 1907. évi ujonclétszámról szóló törvényjavaslatot. A miniszter az eddigi *rendes létszámot* kéri.

(A vádalahelyezés.)

Kálosi József, a mentelmi bizottság előadója *Molnár* Albert, *Geréb* János, *Bella* Mátyás és *Zichy* Jenő gróf mentelmi ügyét ismerteti. A Ház valamennyiben a mentelmi bizottság javaslatát tette magáévá.

Ezután *Bánffy* Dezső báró és nagy csomó képviselőtársának az 1904. december 13-ika eseményeinek kapcsolatos mentelmi ügyei kerültek sorra. Az előadó nagy buzgón olvasta a mentelmi bizottságnak ebben az ügyben kiadott nyomtatott jelentését.

Justh Gyula elnök egy ideig türelemmel nézte a dolgot, azután rácsöngetett:

— Kérem az előadó urat, ne fárasztssa magát azzal, hogy a hetek óta kinyomtatott jelentést olvassa fel. Ez nem is helyes dolog, mert beszédet a házszabályok szerint olvasni nem szabad. Tessék az ügy állásáról előszóval tájékoztatni a Házat.

Az elnöki figyelmeztetés *Kálosi* módfelett zavarba hozta. Visszalordult és szemrehányó, szigorú tekintettel nézte meg az elnököt, azután maga elé meredt . . . Vagy két percig olyan csend volt a Házban, hogy a légy zümmögését is meg lehetett volna hallani, ha *Vacuum cleaner*-rel nem szivattyuznának ki ebből a fényes palotából minden rovarfélélt. Némelyik függetlenségi képviselőnek megcsik a szíve az előadón:

— Hadd olvasson! — mondogatták.

Kálosi József azután úgy oidotta meg a kérdést, hogy rábizta magát a memóriájára és mivelhogy ugyis ő koncipálta a jelentést, ez nem is volt nehéz; a beszéd jóformán szóról szóra megegyezik így is a kinyomtatott jelentéssel. Elmondta, milyen hajszát indítottak a darabontverés miatt ártatlanul a nemzet hősei ellen s a bizottság nevében indítványozza, hogy helyezze *Plósz* Sándor volt igazságügyminisztert vád alá, *Szekely* Ferenc koronaügyész, *Pongrácz* Jenő volt királyi főügyész, *Geyuss* Gusztáv dr. volt királyi főügyész ellen indítsanak fegyelmi, *Rudnay* Béla volt rendőrkapitány és *Tóth* János rendőrkapitány ellen büntető eljárást.

(A visszaszítás.)

Csizmadia Endre: Nagy elismeréssel adózik, *Kálosi* József előadásáért, melyből látszik, hogy a szőnyegen lévő ügyet alaposan tanulmányozta. Azt hiszi azonban, hogy indítványát a Ház nem fogadhatja el. Nevezetesen a házszabályok értelmében a mentelmi bizottságok ülésein a kormány tagjai is részt vehetnek, már pedig a

mentelmi bizottságnak arra az ülésére, amelyen a vád alá helyezés kérdésével foglalkoztak, a kormány tagjai meg sem hivattak. Így a Ház abban a sajátságos helyzetben van, hogy döntenie kell ebben a kérdésben egy oly bizottsági jelentés alapján, mely úgy készült, hogy a kormány egyik tagja se ismerette a bizottsággal azt a politikai szempontot, melyet a kormány ebben a kérdésben szem előtt akar tartani. Így nem lehet . . .

Farkasházy Zsigmond: Vád alá helyezni. (Zaj.)

Csizmadia Endre: . . . dönteni. Indítványozza tehát, hogy a Ház ezt az ügyet *küldje vissza a mentelmi bizottságnak*, azzal, hogy vegye újból tárgyalás alá s arra az ülésre szabályszerűen hívja meg a kormány tagjait. (Helyeslés.)

Kálosi József előadó: Nem fogadja el az indítványt. A bizottság ülésének összehívása szabályszerűen történt, azt a házszabályok értelmében kifogásolni nem lehet. A mentelmi kérdés nem olyan, mint egy törvényjavaslat, melynél a kormány bármely tagja a bizottságban befolyásolhatja a döntést, itt azonban csupán az igazság, a mentelmi jog sérthetlensége lebeghet a bizottság tagjainak szemelőtt.

Polónyi Géza igazságügyminiszter: Szerinte a mentelmi bizottság jelentése jogászai szempontokból tarthatatlan. Most nem akar még belemenni a kérdés érdemleges tárgyalásába. Az előadóval szemben azt állítja, hogy a házszabályok értelmében a kormány tagjait a bizottság ülésére meg kellett volna hívni, hogy ehhez a kérdéshez hozzászóljanak. Se ő, se a kormány egyetlen tagja erre az ülésre meg nem hivattak . . .

Vlad Aurél: Nagyon helyes.

Bródy Ernő: Akkor hogy szavazzon az a bizottság? (Zaj.)

Polónyi Géza: Az ilyen természetű közbeszólásokra nem reflektálok. Kéri a Házat, hogy az előadó álláspontjával szemben fogadja el *Csizmadia* indítványát.

(Egy kis házszabályvita.)

*E*nök: A vitát bezárja. Mielőtt a kérdést szavazásra bocsátaná, figyelmeztet arra, hogy *Csizmadia* indítványának egy része házszabályellenes. Azt joga van indítványozni, hogy az ügyet küldjék vissza a bizottsághoz, de arra, hogy mikor tartson ülést a bizottság s arra kit hívjon meg, a bizottság hatáskörébe tartozik, ebbe tehát beleavatkozni nem lehet. Az indítványnak ezt a részét nem is bocsátja szavazás alá.

között több tudóst vitt mindig magával, hogy az Európában szerzett tapasztalatokat otthon, Perzsiában értékesíthessék.

Párisi látogatása után 1900 szeptember 24-én érkezett Budapestre. A magyar fővárosban nagy ünneppel fogadták a fejedelmi vendéget, s az utcákat a Hungária-szállóig, ahol lakása volt, föllobogózták. A pályaudvaron a király nevében *József* királyi herceg fogadta a kormány tagjaival. Másnap délután a sah kíséretével sétakocsizásra ment, négy órakor pedig megjelent a löversenyen. Este a tiszteletére díszelőadás volt az Operában, majd a Hungária-szállóban udvari ebédet adott, amelyen *József* királyi herceg is megjelent. A lakomán a sah perzsa nyelven a következő pohárköszöntőt mondotta:

Üritem poharamat fenkölt barátomnak, ő felségének, Ausztria császáranak és Magyarország királyának egészségére, a kinek vendégszeretete környezett úgy Bécsben, mint itt is, a melyre mindig hálással fogok visszaemlékezni. *Ferenc* József császár és király ő felsége éljen!

A tósztot a tolmács fordította le francia nyelvre.

Most másfélesztendeje, látták utoljára távol hazájától. A Place Vendôme-ről, a Kontinentál-szállóba indult el hosszú kocsicortéggal. Páris népe zajongva követte a ny tott hintóban hajtató ázsiai fejedelmet. *Muzaffer* Eddin sárga arcán, lecsüggő bajuszán, buskomor szemében ott ült az ólmos életunalom. Nagyon beteg volt szegény, az ünnepléstől fáradt, a zaitól és

káprázató fénytől elrompult. Napokon át hurcoita a kemény és vidám *Loubet* egyik mulatságból a másikba, nagyon ráfért a pihenés. Azért ment a boldogtalan a még lármásabb *Osztende*-be, a szezon derekán. A Rue de Rivolinál bekanyarodott kocsija és eltűnt a figyelmes szemlélő elől — nyomtalanul.

Most a történelemből tűnt el a nagybeteg sah, alighanem szintén nyomtalanul. Országát utódjára hagyta, akit egyelőre a közeljövő gondja nem bánt. A tizennégy éves uralom művét kell folytatnia, a félbenmaradt állami és gazdasági építkezést befejeznie, az állványokat eltakarítani. Békés birtokában a két hatalmas versenytárs nem háborgatja. Lenyűgözve, megtépve várja sebei gyógyulását. Oroszország és Anglia nagyon boldog, ha új terjeszkedés helyett lecsillapíthatja India lázadó törzseit és megszilárdítja Dél-Afrikában új foglalásait. A sokat vitatott fensik felől, mely egy napra gazdátlanúvá lett, nem fenyeget semmiféle veszedelem.

A hatalmas uralkodóról érdekes dolgokat beszélt el egy látogatója. A sah palotája Kelet minden pompájával ékes, de ő maga a legnagyobb egyszerűségben élt a munkának és legfőbb szórakozásának — a fotográfálásnak. A trónját 60–70 millió koronára becsülték, de ő felsége nem sokat törődött pompás székével. Ilyes dolgok iránt nem volt érzéke. Az apja csináltatott egy földgömböt szinaranyból! ötvenegyszer drágakő jelölte az országok határait rajta; a tenger smaragdból, Perzsiá türkisből, India ametisztből, Afrika rubinból, Anglia és Franciaország gyémántból volt rajta. A sah, aki

örökölte apja pompakedvelését, ügyet se vetett a drágaságra.

A sah reggel korán kelt, imádkozott, nyolc óra lájban egy csésze teát ivott, aztán fogadta a minisztereit. Ruhájával egyáltalán nem gondolt háziruhában és papucsban jelent meg az államtanács ülésén. De nemcsak ruhájával, hanem testi tisztaságával sem törődött. Az első felesége azért vált el tőle, mert folyton panaszkodott rá, hogy soha sem mosdik. Hat óráig egyfolytában dolgozott és csak azután ült reggelizni. Az ételére nagyon vigyáztak, mert ő is elmondhatta, a mit *Hamlet*: Rettentő gaznép vesz engem itt körül. Egy királyi vérből való herceg örködött a konyhán és viselte a felelősséget a rendért. Minden tálat lepecsételve hozták be a konyhából és a sah jelenlétében bontották fel a pecsétet. Nem evett egészen keleti módra; alacsony pokrócon ült és egy lábnyi asztalon volt előtte az étel. Fölhordtak neki 50–60 fogást is, de alig evett egy-kettőből: némi ürühust, rizst, főtt tyukot, és pedig mindent — az ujjával. Kést és villát Teherán nem ismer. Evésközben fölolvastatta a legtekintélyesebb európai, különösen francia lapok cikkeit, mert az európai politika iránt melegen érdeklődött. Reggeli után egy órát aludt, aztán csak mulatozásainak élt. Fényképezett, vagy miniszterével kártyázott, de szegény miniszterei a fejüket feltették, ha nyerni találtak tőle. A most elhalt sahnak mindössze hatvan felesége volt, holott atyjának 1720 asszony volt a háremében. *Muzaffer* Eddin négy fiút és huszonhárom leányt hagyott hátra.

Csizmadia Endre: Az elnökkel szemben azt vitatja, hogy indítványa teljesen megfelel a házszabályoknak.

Elnök: A 141. szakaszt felolvassa és konstatálja, hogy Csizmadia azt tévesen értelmezi.

Csizmadia Endre: Fentartja álláspontját, mindazonáltal, miután indítványának ezt a részét fontosnak nem tartja, azt visszavonja.

Polónyi Géza igazságügyminiszter: Ha a Ház nem is mondja ki külön, a miniszterek a mentelmi bizottságba okvetlen meghívandók.

Elnök: Következik a szavazás.

A Ház Csizmadia Endre indítványát *elfogadja*.

(Mentelmi ügyek.)

Ezután **Nagy György, Sluha István, Farkas házy Zsigmond, Bene István, Bozóky Árpád, Visontai Soma, Kardos Samu, Fogarassy Zsigmond, Koller Tivadar és Lovász Andor** mentelmi ügyét intézte el a Ház. Valamennyiben a mentelmi bizottság javaslatát fogadták el.

(Plagizáló tudósok és tanárok.)

Ezután a Ház rátért a *vallás- és közoktatásügyi* tárca költségvetésének tárgyalására.

Hencz Károly volt az első szónok. Apponyival meg van elégedve, de a katolikus kongrua dolgában sürgős intézkedést kér. **Juriga** magartását kritizálja, aki jó katolikus pap sem lehet, mert rossz hazafi. Az erkölcsök olyan mértékben lazulnak, hogy ez már az állam életére is káros befolyással van. Az Akadémiának csak a legnagyobb megerőltetéssel szavazza meg a 100.000 korona szubvenciót, mert az a szervilizmus és a nepotizmus melegágya. **Berzevich** minisztersége előtt még levelezőknek sem kellett, míhelyt miniszteri tárcát kapott, rögtön tiszteletbeli tag lett és ma az Akadémia elnöke. **Andrássy belügyminisztersége** őt rögtön érdemessé tette a nagy díjra. Az Akadémia minden vállalkozása kudarccal jár. **Heinrich Gusztáv** főtitkár plagizálásairól beszél, melyeket még a külföldön is megbotránkozva emlegetnek. A *Földrajzi-Társaság minden kiadmánya szintén csupa plágium*. A Nagy Magyar Atlasz elejétől végéig a legsilányabb, szolgálai másolás. Ez a társaság szubvenciót kap. Ő inkább pelengért juttatna a vezetőknek. Szól arról, hogy az egyetemi szervezeti-szabályzatot gyökeresen reformálni kell. Az egyetemi tanárok közül a legtöbb pajtáskodás révén jutott el a katedráig. Évről-évre ugyanazokat a litografált jegyzeteket olvassák fel a professzorok. Ezt a tudományos munkát egy hordár is elvégezheti. A vizsgálat 90%-a lutri. **Marczali Henrik panamázik az egyetemen**; egy protezséát képes mesekönyv alapján doktorrá akarta megtenni. Itt nem ment, de összeköttetései révén Kolozsvárra küldte.

A mikor **Muzaffer Eddin** Budapesten járt, nagy meglepetést keltett a lóversenyen való megjelenése síknál. **Muzaffer Eddin** már nagyon érdeklődött, hogy egy lóversenyt megnezzen. Róla keringett az az adoma, hogy minek nézné meg a lóversenyt, a mikor ugyanis tudja, hogy az egyik ló jobban fut a másiknál. S a mikor a gyepen meglátta **Morgan** amerikai zsokét, így szólott a kíséretéhez:

— Hát ez hogyan lovagol itt?

— Ez amerikai zsoké, felség, Amerikában így lovagolnak.

— Nálunk nincsenek lóversenyek — jegyezte meg a sah — és mégis így lovagolnak. Egészen meglep, hogy ez a zsoké így lovagol...

Meg is jósolta **Morgan** győzelmét. Nagyon érdekelték a könyvesek s végül harsány éjjenzés közben távozott.

*

Muzaffer Eddin halálának híre nem érkezett váratlanul. A sah már régóta nagybeteg volt s hetek óta szinte óráról-órára várták a halálát. Az orvosok bámulták szervezeteinek szívósságát, a melylyel oly sokáig ellenállott a gyilkos betegségnek. A sah már évek óta súlyos májbjában és cukorbetegségben szenvedett, a mely ellen ismételt európai fürdőhelyeken és különösen **Karlsbadban** keresett gyógyulást. Az utolsó időben betegségéhez érlelmeszedés járult, a mely szívét támadta meg s azóta már csak haldoklás volt az élete.

Itt csak azon mult a dolog, hogy háromszor megbukott.

Szünet után **Hencz Károly** folytatja beszédét. Kifogásolja a mai tankönyvbírálatot, feleslegesnek tartja a közoktatási tanácsot, sürgeti a középiskolák reformját és különösen az érettségi vizsgálat eltörlését kívánja.

Rakovszky István elnök kéri **Henczet**, hogy a sürgős interpelláció miatt fejezze be beszédét.

Hencz Károly a szólásszabagságra hivatkozik.

Elnök kijelenti, hogy a szólásszabadságot érintetlenül hagyja, de kéri a szónokot, hogy legyen tekintettel az interpellációra.

Hencz Károly erre rövidesen befejezi beszédét azzal, hogy a költségvetést elfogadja.

A Ház ezután a költségvetés tárgyalását hoinapra halasztotta és áttért **Szathmári Mór** sürgős interpellációjára, amelyről lapunk más helyén tudósítunk.

Az Aradi Első Takarékpénztár tőkeemelése.

Hétszáz új részvény.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 10

Az **Aradi Első Takarékpénztár** igazgatósága, igazgató választmánya és felügyelő bizottsága ma délután együttes ülést tartott, amelyen rendkívül fontos határozatokat hoztak. Az ország ezen legrégebb s egyik legtekintélyesebb vidéki pénzügyintézetének mai ülésén egyhangu lelkesedéssel kimondták, hogy az intézet részvénytőkéjét újra felemelik. Kibocsájtának 700 darab új részvényt 2100 korona árfolyam mellett s minden részvényesnek három régi részvény után egy újhoz elővételi jogot biztosítanak.

A takarékpénztár igen szerencsésen választotta ki az időt e művelet végrehajtására, mert, amint tapasztalható, a tőkeerők szaporítása általános jelensége a mai időknek. A követelmények, melyeket a közönség a pénzügyintézetekkel szemben támasztanak, igénybe veszik a rendelkezésre álló eszközöket s amint előrelátható, a jövőben nem a pénzszükséglet csökkenése, hanem annak fokozódása várható. Az **Aradi Első Takarékpénztár** vezetősége nemcsak a részvényesek, hanem a közgazdaság érdekeit is szolgálja akkor, mikor tőkeerejének kellő megerősítéséről idejekorán gondoskodik. A tervbevett művelet bevégezése után a takarékpénztár saját tőkéi 5 millió 100,000 koronára fognak rugni s az **Aradi Első Takarékpénztár** e nagy tőkével az ország vidéki pénzügyintézetei közt egyik legelső helyet biztosítja magának.

Teljes elismerés illetheti tehát az intézet vezetőségét s különösen **Ottenberg Tivadar** vezérigazgatót ki szakavatottságával és képességeivel az intézetet a mai nivóra emelte. Biztosra vehető, hogy a nagyszabású művelet — melyért a mai ülésen bőven kijutott az elismerés az igazgatóságnak és a vezérigazgatónak, — teljes sikerrel fog járni s hogy az intézet a megszorított tőkével az eddiginél is nagyobb közgazdasági tevékenységet fog kifejteni.

Az érdekes ülés lefolyásáról következő részletes tudósításunk számol be:

(A mult év eredményei.)

Parecz György elnöklő igazgató az ülést megnyitván, előadja, hogy az igazgatóság a napirenden levő ügyek fontosságára való tekintettel a választmányi ülésre a felügyelő bizottság tagjait is meghívta. A közös tanácskozás kezdetén örömmel konstatálja, hogy majdnem az összes választmányi tagok megjelentek az ülésen, mely hivatva van az intézet tovább fejlődése és haladása érdekében nagy horderejű és messze kiható határozatokat hozni. Elsősorban azon körülményre utal, hogy a lefolyt esztendő minden irányban fényes eredménnyel zárult és hogy a tavaly végrehaj-

tott tőkefelemelés igen kedvező hatása a lefolyt évi mérlegben teljes mértékben kifejezésre jut. Előterjeszti, hogy az intézet minden egyes üzletágának forgalmában és álladékaiban lényeges emelkedés mutatkozik az előző évvel szemben. Így a betétek álladéka 600,000, a váltótárca 8 millió 100,000 koronával, a jelzálog kölcsönök álladéka 900,000, a folyószámla előlegeké pedig 65,000 koronával emelkedett. Az elért tiszta nyereség a *legjobb*, melyet az intézet hosszú fenállása óta felmutatott s jóval fölülmulja az 1905. évi eredményt. Az igazgatóság ezen nagy lendület folytán alapos megfontolás után arra a meggyőződésre jutott, hogy a nagy forgalomhoz és kiterjedt üzletkörhöz képest az intézet saját tőkeereje immár nem elegendő, és így az intézet, valamint a részvényesek jól felfogott érdeke határozottan megkívánja, hogy a saját tőkék teljes összhangba hozassanak az intézetre bízott nagy idegen tőkékkel.

De nemcsak ez a körülmény teszi szükségessé az új tőkefelemelést, hanem az ügyfelek bizalmának megőrzése és fokozása, valamint az üzletkör célirányos kibővítése és az intézet minden egyéb érdekének gondos megóvása is. Amint a tőkefelemelésre vonatkozólag előterjesztendő javaslatokból kitűnik, a tervezett művelet keresztülvitelénél az intézet további megerősítése és a versenyképesség emelése mellett a részvényesek érdekeit is szem előtt tartották, főleg azért, hogy a kibocsájtandó új részvények árfolyamát 2100 koronában állapították meg, noha a részvények mostani, megközelítőleg 2900 koronára rugó árfolyama, magas jövedelmezősége és tényleges belértéke, nemkülönben azon tény, hogy az új részvények már a *folyó 1907. évre osztalékban részesülnek*: magasabb kibocsájtási árfolyam megállapítását tenné indokolttá. Az előterjesztendő javaslatok elfogadása után az intézet saját tőkéi az öt millió koronát felül fogják mulni és ezáltal a takarékpénztár még az eddiginél is fokozottabb mérvben felelhet meg közgazdasági hivatásának és a reávaró fontos feladatnak. Végül felemlíti, hogy a lefolyt üzletév eredménye minden várakozáson felül kedvező s a megszorított részvények száma dacára a lefolyt évre is 160 korona osztalék megállapítását teszi lehetővé, épügy mint tavaly.

(A tőkefelemelés.)

A jelen voltak helyesléssel fogadták a bejelentéseket s a lefolyt évi mérleg s a jelentések elterjesztése után **Ottenberg Tivadar** vezérigazgató terjesztette elő az új tőkeszaporításra vonatkozó igazgatósági javaslatokat, melyekből kitűnik, hogy 700 darab új részvénynek 2100 koronás árfolyam mellett leendő kibocsájtásával, a részvénytőke 1 millió 5 000,000 koronára, a különféle tartalékalapok pedig 3 és fél millió koronára emelkednek. A részvényekből 600 darabot a jelenlegi részvény tulajdonosoknak ajánl fel az intézet, 100 darabot pedig a tisztviselők nyugdíjalapja vesz át. Három régi részvény alapján egy új részvényre, két régi részvény, vagy egy részvény és egy fél részvény-utalvány alapján egy fél új részvénynek megfelelő részvényutalványra gyakorolható elővételi jog.

Azon részvényesek, akik csak egy részvény birtokában vannak, szintén gyakorolhatják elővételi jogukat olyformán, hogy az egyes részvényeket csupán lebélyegzés végett bemutatják s ezen az alapon kapnak egy ideiglenes harmadrészvény igazolványt. Három ilyen ellenében és a megállapított fizetések teljesítése után egy új részvény adatik ki. Ezen harmadrészvényutalványok, amennyiben ez évi május 15-ikéig részvényekre ki nem cseréltetnek, érvényüket veszítik, minthogy harmadrészvényeket nem bocsájtának ki. Az új részvények 1907. január 1-től részesednek az üzleteredményben.

Ezen előterjesztések után **Szende Tivadar** dr. választmányi tag az előterjesztett mérleg számadataira hivatkozva indítványozta, hogy a lefolyt évben elért, valóban fényes eredményért, mely lenetlővé tette, hogy a részvények szaporodása mellett is fentartassék az eddigi osztalék-arány, — úgy az igazgatóságnak, mint **Ottenberg Tivadar** vezérigazgatónak szavazának jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést a céltudatos működés és tevékenység jutalmazásául.

Az egyhangu lelkesedéssel fogadott indit

vány után *Braun Mór* felügyelőbizottsági tag ajánlotta az előterjesztettekhez, való hozzájárulást, majd *Lukácsy Lajos* választmányi tag szakszerű fejtegetések alapján egyhangu határozathozatalra hívta fel a jelenlevőket, mert meggyőződése szerint a saját tőkeerő a legbiztosabb eszköz egy intézet további fejlesztésére.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az igazgató-választmány *egyhangu helyesléssel elfogadta a tőkeemelésre vonatkozó összes igazgatósági javaslatokat*, valamint a tőkeemelés és egyéb célszerűségi okok miatt előterjesztett alapszabálymódosításokat.

A tisztviselők nyugdíjszabályzatának modern szellemben való módosítása után a 66-ik évi közgyűlés határnapját *január 27-ikére* tűzték ki. Ezután az ülés több adminisztratív ügy elintézésével véget ért.

A trónörökös mulat.

A szerb udvar titkaiból.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 10

Szerb karácsonykor — mint megírtuk — a budapesti, bécsi s a külföldi lapok tudósítói lent jártak Belgrádban *Pasics* miniszterelnök meghívására, hogy ott személyesen tapasztalják meg, a helyszínen, a király körül való állapotokat. Egyik tudósító fölülte érdekes részleteket ir ezen alkalomból *György* hercegről, a szerb trónörököséről. A tudósító előtt *Pavlovics* tanár, a királyfi volt nevelője, így nyilatkozott róla:

— Az bizonyos, hogy jókedvű és csintalan fiatal ember. De mondhatom, nem követett el olyan csinyt, amely valamennyiünk fiatal korában nem fordult volna elő. Az nem volna természetes, ha nem ilyen volna. A temperamentuma tulheves. De tizenkilencéves ifjunál ez sem halálos vétek. Nagyobb baj az, hogy nem igen válogatja meg környezetét. Az egész természete különben csupa vakmerőség. Nagy lovas. Teljes galopban a szántóföldeken, vágató lovon, a feje tetejére áll. Atyjával a manővereken emiatt temérdek kellemetlensége volt. Vadászik, evez, célba lö. Katona tetőtől-talpig. Ezzel aztán velejár az, hogy egy kissé goromba is. En azért maradtam el mellette, mert egyszer nagy társaságban rám rivallt:

— Hallgass, vén hülye!

Hát lehet, hogy az vagyok, de nem szeretem, ha a szemembe mondják. Azóta nem fordult meg *György* herceg társaságában. Csinált olyan tréfát is, hogy az inast leguggoltatta a kályha elé, nézze meg jól, ég-e a tűz? Mikor az inas leguggolt, hátulról nagy nevetve bele rugta a parázsba. Ez vastag tréfa, de mondom, a herceg csak tizenkilencéves.

Vele kapcsolatban beszéltek ballerínákról is. Ez igazán kacagni való. Nem szólva arról, hogy egész Szerbiában nincs egyetlen eleven ballerína, éppen ellenkezőleg, az a baj, hogy a trónörökös nem rokonszenvez a nőekkel és az apját éppen ez aggasztja. Bele is kóstoltattak vele már a világi örömeibe, de a herceg nem kapott kedvet hozzájuk.

— Ha egyszer csókolok — szokta mondani — köpök utána! *Többet ér egy ló, mint tíz szép leány.*

Az is bizonyos viszont, hogy nála jobb tisztje nincs a hadseregnek. Az egész karaktere egyenes, szinte durván őszinte. Ha valaki nem tetszik neki, minden gondolkodás nélkül ráordít:

— Te nem tetszel nekem, takarodj innen!

Ha pedig valaki megnyerte a barátságát, annak odaadja, amire az csak ránézett. A politikával egyelőre csak annyiban törődik, hogy szeret Macedóniáról beszélni, amely szerinte Szerbiát illeti. Egyebekben *György* a tavasszal beiratkozik a belgrádi egyetemre jogot tanulni.

— A trónörökös öcséséről, *Sándor* hercegről fitymálva beszélnek Belgrádban. Azt mondogatják róla, hogy szegény! — egész nap tanul, nem való Szerbiába.

Varjassy Lajos Párisban.

Tárgyalás a Westinghouse-céggel.

Aradváros kedvezményei.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 10.

Aradváros törvényhatósági bizottsága a mai közgyűlésen jelentős lépéssel támogatta a párisi Westinghouse-cég aradi gyáralapításának ügyét. A közgyűlés egyhangulag magáévá tette a tanács javaslatát, mely szerint *Varjassy Lajos* polgármester Párisba kiküldessék és ott a világhírű cégnek följánlja azokat a messzemenő kedvezményeket, amelyekben az aradi automobilgyár létesítése esetén Aradváros közönsége a céget részesíteni fogja. Az ingyenes átengedésén, az adómentességen és más kedvezményen kívül Aradváros még arra is kötelezi magát, hogy a gyár létesítése végett alapítandó részvénytársaság részvénytőkéjének 15 százalékát 300.000 korona erejéig jegyezni fogja.

A törvényhatósági bizottság mai határozata következtében *Varjassy Lajos* polgármester *Sármezey* Endre vasutigazgatóval, az aradi gyáralapítás lelkes előharcosával Párisba utazik és remélhető, hogy a Westinghouse-céggel folytatandó tárgyalások eredményhez vezetnek s Arad a közeljövőben egy igen tekintélyes másfél ezer munkást foglalkoztató vállalathoz jut.

A közgyűlésnek *Varjassy* kiküldetését tárgyaló részéről az alábbi tudósítást adjuk:

Aradváros törvényhatósági bizottságának mai közgyűlésén a tegnapi polgármester-választó közgyűlés jegyzőkönyvének fölolvastása után elsőnek a Westinghouse-cég aradi gyáralapítási tervét vették tárgyalás alá.

A tanács megbízásából *Löcs* Rezső előterjesztette a tanácsi javaslatot, amely nagy vonásokban tartalmazza a létesítendő automobil- és légfékgárnak a város közönsége részéről nyújtandó támogatását. A javaslat egész terjedelmében így hangzik:

Több bizottsági tagnak a Westinghouse-gyár aradi fiókjának létesítése érdekében beadott indítványát azon javaslattal terjesztjük be, miszerint azt mint *városunk fejlődése érdekében nagyfontosságú*, egész terjedelmében elfogadni s ehhez képest kimondani méltóztassék, hogy

1. a polgármester urat fölhatalmazza, miszerint *Sármezey* Endre urral érintkezésbe lépve, vele együtt a céget Párisban — tekintettel az ügy sürgős voltára — mielőbb fölkeresse;

2. *Sármezey* Endre urat a közgyűlésből fölkeréni, hogy a megbízásra Aradváros érdekeire való tekintettel a város költségeire elfáradni sziveskedjék; a polgármestert továbbá fölhatalmazni méltóztassék, hogy

3. a cégnek ingyen területet a szükséges mértékben s azonfelül mindazon kedvezményeket kilátásba helyezze, amelyek mint maximálisak, a város közönsége által gyáralapítási célból már megállapítottak;

4. végül kilátásba helyezze a polgármester cégnek, hogy azon esetre, ha a gyár Aradon létesül, a város közönsége 300.000 korona erejéig a részvénytőkének 15 százalékát jegyezni, illetve részvényeit átvenni fogja.

A törvényhatósági bizottság tagjai élénk helyesléssel kísérték a tanács javaslatát és *Varjassy Lajos* elnöklő polgármester már meg akarta szavaztatni a közgyűlést az indítvány elfogadása dolgában, amikor szólásra emelkedett *Schwarz* Jenő dr., hogy észrevételeket tegyen a gyáralapítási tervhez. Beszédében szerencsés gondolatnak tartotta, hogy igyekszünk, idegen iparosokat hazánkba telepíteni és Aradváros törvényhatósága most a tanács elhatározásával az elv gyakorlati megvalósításának terére lép. De Aradváros ne szorítkozzék ennek

az egy automobilgyárnak idehozatalára, hanem igyekezzék több külföldi vállalat ide telepítésére iránt akciót kezdeni. Ezért indítványozza, hogy a küldöttség lépjen érintkezésbe az aradi kereskedelmi és iparkamarával s tartson ankétet abban a tárgyban, hogy az aradi viszonyokhoz mérten milyen gyárakat lehetne létesíteni. Kérje föl a város a kereskedelmi kamarát arra is, hogy küldjön ki egy tagot, aki azután a város küldöttségével együtt járjon el a kereskedelmi miniszteriumban. Itt a küldöttség tekintse meg azon gyárosok jegyzékét, akik hajlandók Magyarországon gyárat alapítani és akikkel aztán tárgyalásokat lehetne folytatni.

Varjassy Lajos nyomban reflektált *Schwarz* szavaira. A maga részéről is helyesnek tartotta *Schwarz* indítványát, de kérte, hogy ne kapcsolja össze a Westinghouse-féle gyáralapítási tervvel, mert ezt most sürgősen és minden általános akciótól önállóan kell letárgyalni.

— Különben is, folytatta beszédét *Varjassy*, szándékomban van Párisból visszajövet a kereskedelmi miniszteriumban tudakozódni, mi-féle külföldi gyárosok jelentkeztek Magyarországon való gyáralapításra. A jegyzék alapján fölkeresem a gyárosokat, illetve átiratokat intézek hozzájuk, hogy a gyáralapítás dolgában lépjenek érintkezésbe velünk. *Schwarz* bizottsági tag ur indítványát, ismétlem, szem előtt fogom tartani.

Zajos éljenzés fogadta a polgármester beszédét, mely után *Szathmáry* János még indítványozta, hogy a polgármester külföldi utjának napidiját 32 koronában állapítsák meg.

Varjassy Lajos erre berekesztette a vitát és szavazás alá bocsátotta a tanács javaslatát. A közgyűlés ezt, valamint *Szathmáry* indítványát egyhangulag elfogadta, mire a polgármester ily értelemben kimondta a határozatot s a közgyűlés áttért a napirenden szereplő többi ügy letárgyalására.

Tőzsdék a vidéken.

Debrecenben, Zágrádban, Szegeden és Temesváron.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 10

Ipari és kereskedelmi életünk föllendülésének egyik örvedetes jele az, hogy a vidéki gazdasági körök önálló piacokat igyekeznek teremteni. Ezek a vidéki tőzsdék előbb-utóbb mind megannyi gócpontjai lesznek az egészséges gazdasági decentralizációnak s míg egy részt önállósítják a vidéket, másrészt kedvezőbb aralakulások forrásai lesznek.

Debrecenben és *Zágrádban* már megalakult a tőzsde s *Debrecen* után most *Szegeden* és *Temesváron* foglalkoznak a tőzsdealapítás eszméjével. Ugyanis a temesvári Lloyd-társulat január 24-ére értekezletet hívott össze a Délvidék gazdasági életének vezető köreiből. Az értekezlet tárgya a föllábitandó temesvári áru- és értéktőzsde ügyének megvitatása lesz. Azt pedig, hogy Szegeden is foglalkoznak tőzsde létesítésével, már jelentettük.

A szegedi áru- és értéksarnok létesítésével a Lloyd-társulat komolyan foglalkozik és a társulat választmánya a január 27-ikén tartandó közgyűlés elé terjeszti a tőzsde tervezetét. Miután pedig a tervezet elfogadása, illetőleg a társulat alapszabályainak szükséges módosítása bizonyos, a szegedi áru- és értéksarnok február közepén megnyílik.

A Lloyd-társulat úgy véli, hogy a tőzsde fokozatosan fog kifejlődni. Egyelőre áru- és értéksarnok lesz a neve az új intézménynek, amelynek helyisége a Lloyd-társulat mai nagy olvasóterme lesz. Délután fél kettőkor kezdődik

Aradváros dolgai.

(A közgyűlés folytatása. — A hivatalos órák. — *Institoris Kálmán levele. — Feliratok. — A gépészmérnöki állás. — A bizottságok új tagjai.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 10

Ma folytatta Aradváros törvényhatósági bizottsága *Varjassy Lajos* polgármester elnöke alatt a tegnapi polgármester-választás után bekezdett közgyűlést. Az érdekesebb tárgyakról alábbi tudósításunk szól:

(A régi hivatalos órák.)

Károlyi Gyula gróf főispán távolléte folytán *Varjassy Lajos* polgármester nyitotta meg a közgyűlést és bejelentette, hogy *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter elutasította a törvényhatósági bizottság által a városi hivatalos órák ügyében hozott határozat ellen beadott felebbezést. A közgyűlés a miniszteri leiratot tudomásul vette és utasította a polgármestert, hogy e hó 14-étől, hétfőtől kezdve állítsa vissza a régi hivatalos órákat.

(*Institoris Kálmán bucsúzója.*)

Institoris Kálmán nyugalmazott polgármester az alábbi bucsulevelet intézte a városhoz:

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Most, amidőn Arad sz. kir. város törvényhatóságánál betöltött és négy évtizedre terjedő tisztviselői pályámról lelépve nyugalomba vonulok, elmulasztatlan kötelességemnek ismerem, hogy Arad sz. kir. város közönségének személyem iránt oly sok ízben tanúsított megtisztelő bizalmáért, a város érdekében kifejtett törekvéseim becses támogatásáért, nemkülönben a folyó évi december havi közgyűlésen érdemeim méltatásával a személyemét kitüntető elismerésért hálás köszönetemet nyilvánítsam. Mély tisztelettel kérem a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy becses emlékében és jóakaró hajlamaiban továbbra is megtartani kegyeskedjék. A tekintetes törvényhatósági bizottságnak Aradon, 1906-ik évi december hó 28-án, kész szolgálja: *Institoris Kálmán*, kir. tanácsos, polgármester.

A közgyűlés a bucsulevelet tudomásul vette és egyúttal elfogadta *Institoris Kálmán* polgármesternek az iskolaszéki és a siketnémaiskolai bizottsági tagságairól való lemondását is. A megüresedett helyekre a közgyűlés egyhangulag *Varjassy Lajos* polgármestert küldte ki.

(A munkásbajok orvoslása.)

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a munkásbajok orvoslása tárgyában a képviselőházhoz feliratot intézett. A feliratot az egyesület Aradvárosának is megküldte, azzal, hogy hasonló szellemű felirattal járuljon az országgyűlés elé.

A közgyűlés a tanács javaslatához képest elhatározta, hogy hasonló szellemben fel fog írni a képviselőházhoz.

— Szégyen! — szöjt a javaslat elfogadása után *Nemess Zsigmond dr.* — Nem tudják, hogy mi van benne!

(A harmadik egyetem)

Varjassy Lajos polgármester indítványt terjesztett a közgyűlés elé, hogy írjon fel a törvényhatósági bizottság a harmadik egyetemnek, esetleg a második műegyetemnek Aradon való felállítására iránt.

— Kár a papírosért — mondta *Nemess Zsigmond dr.*

A közgyűlés az indítványt vita nélkül elfogadta és megbizta a tanácsot a felirat megszerkesztésével.

(Gépészmérnök a városnál.)

Tekintettel a vízvezeték megváltására, indítvány érkezett be a városhoz egy gépészmérnöki állás szervezése iránt. A tanács az indítványt azzal a javaslattal terjesztette a közgyűlés elé, hogy tegyék át a szervezési bizottsághoz.

Steiner Jakab ellenzi, hogy az állást már most töltsék be. Elfogadja a tanács javaslatát.

Virág Lajos főmérnök pártolja az indítványt, de szintén azon a véleményen van, hogy be kell várni a bizottság jelentését.

Varjassy Lajos polgármester kijelenti, hogy az ügy legkésőbb április havában a közgyűlés elé kerül.

A törvényhatósági bizottság végül elfogadta a tanács javaslatát és az indítványt a főispán elnöke alatt működő bizottsághoz utalta át.

Az Aradvidéki Tanító-egyesület meghívót küldött a városnak a tanítói konviktus e hó 20-án és 21-én végbemenő felavatási ünnepélyére. A tanács a meghívót azzal mutatta be, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai menél számosabban vegyenek részt a felavatási ünnepélyen.

(Bizottságok megalakítása.)

A közgyűlés ezután újraalakított három bizottságot.

Az igazoló-választmány elnöke: *Robitsek Ágoston dr.*, tagok: *Barabás Béla dr.*, *Nagy Sándor dr.*, *Mülek Lajos dr.*, *Mandl Vilmos dr.*, *Rosenberg Miksa dr.*, *Péterffy Antal*, *Tolnai János dr.*, *Vajda István dr.*, jegyző: *Vannay Gyula tb. főjegyző.*

A sorozó-bizottság elnöke: *Varjassy Lajos* polgármester, helyettes-elnök: *Kádas Kálmán* főjegyző, orvos: *Tisch Mór dr. tb. főorvos*, jegyző: *Nagy Ottokár* katonai tanácsnok, tagok: *Blaskovits Antal*, *Don Konstantin*, *Domonkos Lajos* és *Mittner József.*

A lovatató-bizottság elnöke: *Szalay Antal*, jegyző: *Vannay Gyula*, tagok: *Nikolics Géza*, *Szántay Béla*, *Odray Antal* és *Egry Gyula* állatorvos

A törvényhatósági bizottság új tagját a következő bizottságokba küldte ki a közgyűlés: *Keppich Jakab dr.-t* az egészségügyi bizottságba, *Szabó Albertet* a pénzügyi bizottságba, *Steiner Józsefet* az építészeti és a közlekedési bizottságba, *Wittmann Károlyt* és *Lengyel Frigyes* a gazdasági székbe, *Farkas Sándort* a jogügyi bizottságba és a gazdasági székbe.

Gyilkos postatiszt.

Agyonlőtte a feleségét.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 10

Ma délután Budapesten egy postatiszt lelőtte ifju hitvesét, aki nem átalotta férjét saját lakásán megcsalni és ezzel a pazarszivűséggel még az ura előtt is eldicsekedni. A véres szerelmi drámáról az alábbi távirati tudósítás számol be:

A Dob-utca 99. számú házában ma délután *Vidos István* postatiszt agyonlőtte a feleségét. A még csak 26 éves postatiszt két évvel ezelőtt megismerkedett egy szabómester 19 éves leányával, *Löwinger Herminával*. Két évi udvarlás után ez év augusztus 7-én oltárhoz vezethette a leányt, aki csak szülei rábeszelésére ment nőül *Vidoshoz*. Már a házasság első idejében mindennapos volt a veszekedés a fiatal házaspár között. Az asszony egyre mondta, hogy nem akar a férjéről tudni, mert utálja. *Vidosné* sokszor egész napokat töltött a házon kívül, amelyben szüleiével együtt lakott.

A férj sokáig türt, de nemrégén tudomására jutott, hogy felesége viszonyt folytat egy fővárosi mérnökkel, amiért aztán szemrehányást tett az asszonynak. *Vidosné* erre arcába nevetett és azt mondta:

— Kedves barátom, nemcsak, hogy viszonyom van vele, hanem nem is fogok habozni őt itt a lakásban fogadni s ha épen muszáj, a te jelenlétedben.

Néhány nappal később csakugyan meglátogatta a mérnök *Vidosné*t a lakásán. A férj épen hazajött és nagy lármát csapott, de ez nem használta: a látogatások nap-nap után ismétlődtek. *Vidosnak* tegnap heves összetűzése volt a feleségével és ennek szülőivel, akik lányuknak adtak igazat. Ma délután elzalogosította frakkját és a kapott 12 koronán revolvert vásárolt. Négy órakor váratlanul a lakásán termelt és minden szóváltás nélkül többször rálőtt a feleségére. Az asszony sikoltozó-

sára előrohantak a szülei és kicsavarták *Vidos* kezéből a revolvért, melyet maga ellen akart fordítani.

A mentők a kórházba szállították *Vidosné*t, de még utközben, a mentőkocsiban meghalt. A gyilkos postatisztet letartóztatták.

HIREK.

Francia pénz.

Arad, január 10.

A mai közgyűlésen az Aradon létesítendő automobil-gyár ügyével kapcsolatosan *Varjassy Lajos* polgármester az alábbi kellemes feltűnést keltő kijelentést tette:

— Miután tudomásom van arról, hogy Párisban a város adósságai kedvező feltételek mellett konvertálhatók lesznek, párisi utam alkalmával fel fogom keresni az illető bank igazgatóját, aki magyar ember, hogy esetleg a város kölcsöneit kedvező olcsó feltételek mellett vegyék át.

Kellemesen hatott a városatyákra az új polgármesternek ez a kijelentése, mert eddig nem igen voltunk elkényeztetve abban a tekintetben, hogy a polgármesterek a város érdekében külföldi gyáraknál és bankoknál is lépéseket tettek volna.

Most tehát már nemcsak arról van szó, hogy Párisból új ipartelep hozunk Aradra, megcsappant gyáripárunk felvirágoztatására, hanem arról is, hogy azokat a nyomasztó kölcsönöket, amelyeket a város különböző időben, különböző bankoktól és különböző, de leginkább magas kamatlábak mellett a szükséghez képest kapott, amelyeknek sulyos kamatterhei felemészítik a város jövedelmét és növelik a pótdótot, — ha lehetséges — olcsóbb francia pénzen konvertálják.

Ha a város polgármesterének ez a kirándulása sikerül és nemcsak gyárat hoz haza Párisból, hanem egy, a városra nézve előnyös konverziót is: úgy ezzel az egy lépéssel is többet tett már, mint az aktákon ülő polgármesterek éveken át. Arad minden polgára szívből kívánja, hogy *Varjassy Lajos* szép terveit siker koronázza, mert különben sohasem szabadul a 78 százalékos pótdótotól ez a szerencsétlen város.

— *Wekerle* és *Kossuth* a királynál. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma délután egy órakor *Wekerle* Sándor miniszterelnök egy óráig tartó különkihallgatáson volt a királynál és holnap délelőtt bucsukihallgatáson jelenik meg a felségnél. Fél 3 órakor *Kossuth* Ferenc kereskedelmi minisztert fél óras kihallgatáson fogadta a király. *Kossuth* tárcája ügyeiről referált és megköszönte a király meleg érdeklődését, a melyet *Kossuth* betegsége folyamán iránta tanúsított.

— Vátozások az aradi pénzügyintézeteknél. Az aradi pénzügyintézetek vezetőségeiben, a küszöbön álló közgyűlések alkalmával, több változás várható. Az Aradi Ipar- és Népbank, amint értesülünk, egy régebben hozott határozatának megfelelően, az igazgatósági tagok számát egygyel szaporítja s e helyre *Tagányi Sándor dr.-t* fogják megválasztani. Ugyanennél az intézetnél megüresedik a felügyelő-bizottság egy helye, a melyről *Varjassy Lajos* polgármesterré történt megválasztása folytán köszönt le.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár a Takácsy Sándor dr. halálával megüresedett igazgatósági tagságra *Vásárhelyi Dezső* országgyűlési képviselőt választja meg.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár-nál *Vásárhelyi Béla* elhunytával üresedett

meg egy igazgatósági tagság. Erre nézve még nem történt intézkedés, hogy a helyet betöltés-e, vagy kegyelethől egy ideig betöltetlenül hagyják.

— **A király előtt.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A király ma délelőtt a budai királyi palotában általános kihallgatást tartott, amelyen megjelentek: Várossy Gyula érsek és Josipovich Imre valóságos belső titkos tanácsosok, Pápay Teréz, titkos tanácsos és osztályfőnök özvegye, Párny Sándor püspök, Benedikty Béla, Keltz Gyula, Kielmansegg Ede gróf, Sztáray Sándor gróf és Sárközy Aurél kamarások, Feichtinger Elek dr. osztályfőnök, Elekes Béla főispán, Piwetz Manó vezérőrnagy, Ferenczy Béla, Bothmer Arpád báró, Dürfeld Rudolf báró, Kuk Károly és Nagy Gyula báró ezredek, Macher Gyula ezredes-hadbíró, Diószeghy Mihály, Loncar Jeromos és Serédy Géza alezredek, Emmerling Vilmos, Tomcsány Gyula és Vizaknai Antal miniszteri tanácsosok, Baumgarten Sándor és Hertelendy László alapítványi igazgatók, Fuhrmann Ferenc, Kenessey Kálmán, Szüts Lajos és Söpkéz Sándor osztálytanácsosok, Swoboda Ferenc főhadbiztos, Zech Colbert báró őrnagy, Gervay Pál dr. alapítványi főtanácsos, Biró Imre címzetes prépost, Ott Ádám címzetes apát, Nagy Vince főerdőtanácsos, Kocourek Ferenc állategészségügyi felügyelő, Kleckner Alajos jogakadémiai igazgató, Palóczy Lipót tanár, Parecz Gyula dr. kórház-igazgató, Rády Andor miniszteri titkár, Visy László dr. ügyvéd, Szekula Ákos biztosítási főfelügyelő, Braffmann Jónás nyomdavezető, Áldor Szigfrid gyáros; együttesen jelentek meg Rösch Frigyes főreáliskolai tanár és Kirchknopf Frigyes kereskedelmi és iparkamarai titkár, továbbá Pethő T. vadar, Köszler Ignác, Szemere Márton, Krecsmer József, Invicze Pál és Sebestyén Márton államvasúti főmozdonyvezetők.

Mint a Bud. Tud. jelenti, a király jelenlegi budapesti tartózkodása során nem tart több általános kihallgatást, minthogy már holnap, pénteken délután egy óra harminc perckor visszautazik Bécsbe. *Liechtenstein* herceg első főudvarmester ma reggel kilenc óra ötven perckor udvari különvonattal tért vissza Bécsbe.

Azok között, akik ma a király elé járultak, két aradi is volt: *Zech Colbert* báró őrnagy, az aradi honvédbuszárosztály parancsnoka és *Parecz Gyula* dr., az aradmegyei kórház igazgató-főorvosa; az előbbi kinevezteté-ét, az utóbbi pedig kitüntetését köszönte meg a királynak.

— **Tisztelgések az új polgármesternél.** Arad város új polgármesterénél, *Varjassy* Lajosnál ma délelőtt több küldöttség tisztelgett. A kereskedelmi és iparkamara küldöttségét *Kristyó* János elnök, az ipartestület előljáróságát *Steigerwald* Alajos elnök vezette az új polgármester elé, aki kijelentette, hogy teljes erejével azon lesz, hogy a város kereskedelmi és ipari viszonyainak fellendítését elősegítse. Az Aradi Kereskedők Takaréki- és Hitelszövetkezetének igazgatósága is ma tisztelgett *Varjassy* Lajosnál, mint az intézet elnökénél. *Hegyi* Albert alnök üdvözölte *Varjassy*-t, aki válaszában kijelentette, hogy az intézetnél viselt elnöki tisztséget továbbra is megtartja. Tisztelgett a polgármesternél a felső kereskedelmi iskola tanári kara is *Abrai* Lajos igazgató vezetésével.

— **Minisztertanács.** Fővárosi tudósítónk táviratozza. A képviselőházban ma délelőtt a király hirtelen megváltozott utiprogramja következtében, *hosszu minisztertanács volt*, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács elintézte a legsürgősebb államügyeket és a kiegyezés kérdésével is foglalkozott.

— **Váság az aradi orvosgyűlésben.** Ma nyújtották át *Vas* Sándor dr. nak, az Országos orvosszövetség aradi és aradmegyei fiókjának elnökének azt a kérvényt, amelyben az aradi orvosi

kar 23 tagja, rendkívüli közgyűlés összehívását kéri. Ennek a közgyűlésnek egyetlen tárgya az *aradi és aradmegyei fiókszövetség kettéválasztása* lesz. A közgyűlés megtartására az elnökség valószínűleg csak a jövő hét végének valamelyik napját fogja kiüzni. Itt említjük meg, hogy „Szakadás az orvosgyűlésben” című mai cikkünknek azt a kifejezését, hogy az aradi orvosok kisebbségét a berendelt mezei hadak támogatták, nem orvosi információ alapján irtuk s ezt a kitélt forrásunk nem használta.

Nász a Markovits-családban Nagyszámú előkelő-közönség jelenlétében és a Markovits-család rokonságának részvételével kelt egybe tegnap délelőtt az ináncsi birtok házikápolnájában *Markovits* Vilma, Markovits Antal biharvármegyei nagybirtokos és neje szül. *Kabdebó* Vilma leánya, zsadányi *Szentiványi* Tibor szatmárzsadányi nagybirtokossal. A diszes esküvői szertartást *Radnai* Farkas besztercebányai püspök végezte, míg a násznagyi tisztséget *Tisza* István gróf és *Kabdebó* Géza nyugalmazott huszárezredes látták el. A nyoszolyópárok a következők voltak: *Vass* Giza grófnővel *Szentiványi* Gegon, *Szilágyi* Margittal *Beniczky* György, *Cziffra* Vilával *Iványi* Tihamér és *Kubinyi* Magdával *Nagy* Lajos. Az esküvői szertartást a kastélyban rendezett lakoma követte, mely után az új pár Délvidékre utazott. A vendégek soraiban többek között *Bölöny* József, *Gyertyánffy* László és *Kubinyi* György is megjelentek.

— **Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát** kiadóhivatalunktól valamennyi előfizetőnk — úgy helyben, mint a vidéken — megkapta. Ha valaki tévedésből nem kapta volna meg, sziveskedjék levélben a kiadóhivatalhoz fordulni. A közel ötszáz oldalas, diszes kiállítású kötetet minden most belépő új előfizetőnk is megkapja.

— **Házasság.** *Benson* Tamás, az Urlovasok Szövetkezte egyleti idomárja e hónap 12-én vezeti az oltárhoz *Tabajdy* Irén urhölgyet az aradmegyei Nagyzerinden.

— **Zichy Jenő-utca.** *Budapest*-ről jelentik: *Gelléri* Mór indítványt adott be *Budapest* székesfőváros tanácsához, hogy a VI-ik kerületi Ó-utcat *Zichy* Jenő gróf nevére nevezék el. Az indítványt a tanács átteszi a közmunkák tanácsához, azzal, hogy a maga részéről is megokoltnak tartja, hogy a fővárosnak valamely utcáját *Zichy* Jenő grófról nevezék el.

— **Ejegyzés.** *Steiner* Samu ippai kereskedő eljegyezte *Bleier* Margit kisasszonyt, *Bleier* Lipót aranyműves leányát Aradon.

— **Felmentés és kinevezés.** *Kabdebó* Gergely temesmegyei főispán ifj. *Molnár* Viktor dr. közigazgatási gyakornokot állásától — saját kérelmére — felmentette és egyben helyére *Vass* Andor aradi lakost, végzett joghatározó közigazgatási gyornoknak kinevezte.

— **A majdnem megszólalt szobor.** A szobrok némák, ünnepélyesen méltóságosak, de csak kevésen mult, hogy Nagyváradon hangosan, mondhatjuk ordítva, meg nem szólalt egy szobor. Bihar megye fővárosa szobrot csináltatott *Szacsavay* Imre vértanúnak, aki negyvenkilencben megfogalmazta a Habsburgokat detronizáló nyilatkozatot. A szobor már készen is van, most már csak a leleplezés van hátra. Tegnap ülést tartott a szoborbizottság, hogy a leleplezés napját megállapítsa. E kérdés körül egy kis botrány kerekedett. A bizottság néhány tagja ugyanis a leleplezést április 14-ére, a Habsburg-ház detronizálásának napjára akarta tenni. Ez a tendenciát azonban megijesztette a bizottság többi tagjait, kik egy országos skandalumtól félvén, lebeszéltek az idea híveit és így a vértanu szobrának leleplezése március 15-én lesz.

— **Ha álozás.** Egész Temes megyében mély részvétet keltett az a hír, hogy réthali *Kövé* Ignác nyug. járásbíró Lippán meghalt. A megboldogult 86 éves volt és több mint félszázados tisztviselői pályát állott mögötte. Temes vármegyében szolgabíró, 1872-ben temesvári kir. törvényszéki bíró, utóbb lippai kir. járás-

bíró volt; valamennyi tisztségében közszereketnek és köztisztviselőnek örvendett. Elhunytát gyászolják gyermekei: *Kövé* Ákos vingai kir. járásbíró, *Dezso*, *Kiss* Lajosné szül. *Kövé* Szerén és *Markovich* Györgyné szül. *Kövé* Vilma. Temetésén, amely ma délelőtt 11 órakor ment végbe Lippán, résztvett *Kabdebó* Gergely főispán is, kit a megboldogulthoz régi baráti kötelekek fűztek, továbbá *Ferenczy* Sándor vármegyei főjegyző és sokan mások.

— **Tűz a Dobiaschi-gyárban.** *Dobiaschi* József baloscylen és zsinorgyárának kátrányforralójában ma délelőtt tűz tört ki, amelyet elsőnek *Vidék* Gusztáv rendőrtiszt vett észre. A gyár személyzete a házi fecskendővel nyomban oltáshoz látott s csakhamar megérkezett a tűzoltóság is, valamint *Sarlot* Domokos főkapitányval több rendőrtisztviselő. A tűzoltóság rövid munka után lokalizálta a tüzet, amely csupán a kátrányforraló kis épületet pusztította el. A tüzhöz egy szakasz honvéd is kivonult, de nem volt szükség rájuk. A tűz okát nem tudták megállapítani. A kár jelentéktelen.

— **Pásztorjátékok.** A közönség óhajának engedve, az Illés utcai iskolában vasárnap délután 4 órakor megismételték a karácsonyi pásztorjátékokat.

— **A francia képviselők napidija.** *Páris*-ból jelentik: A kilencedik polgári bíróság érdekes határozatot mondott ki tegnap a képviselői fizetések lefoglalhatása tekintetében. Eddig a képviselői járandóságából csak egy harmadrészt lehetett lefoglalni, úgy, hogy a 9000 frankból maradt még 6000 frank. Most, hogy a kamara a képviselői fizetést 15.000 frankra emelte fel, ezt a kérdést is meg kellett bolygatni. Az idézett bíróság úgy határozott, hogy ezennel is csak 6000 frank legyen azaz összeg, amihez a hitelezők nem nyulhatnak. Kilencezer frankot azonban lefoglalhatnak, ami a hitelezőknek módfelett tetszetik. A kérdést talán sokáig nem vetették volna fel, ha a kamara gavallér képviselőjének, *Baudry d'Asson*nak hitelezői nem siettek volna olyan nagyon érdekeiket egy kis lefoglalási kérvénnyel idejekorán megóvni.

— **Jótekonyság.** *Parecz* György ma öt koronát küldött be hozzánk a ségai szegénytanulók részére. Rendeltetési helyére juttattuk.

— **Elcsorélt kalapok.** Az ipartestületi vigadóban tegnap tartott polgármesteri banket alkalmával elcsoréldott *Balla* Frigyes fekete puha kalapja, *Embey* Iván fekete kemény kalapja és *Pareán* János fekete kemény, aranyomonogrammal ellátott kalapja. Kéretti a ruhatáros, hogy a kalapokat visszacserelés céljából vagy a tulajdonosokhoz, vagy ő hozzá (*Sarkad*, *Határ-utca* 11.) küldjék el.

— **Nagy alkalmi tárat** *Weinberger* Ferenc ékszerésznél Arad, *Andrássy-tér* 20. sz. *Fischer* Eliz-palota. Aki szereteteit egy gyönyörű szép ékszer-tárggyal óhajtja a karácsonyi ünnepekre meglepni, az forduljon bizalommal hozzá. Csakis kiváló finom ékszerek, hajszálra szabályozott valódi genfi arany, ezüst és acél, női és férfi zseborák kerülnek szolid és olcsó áron eladásra, tört arany és ezüst kicseréltetik, avagy a legmagasabb áron vásároltatik, gyors, szolid és pontos kiszolgálattal. Telefon 439. Arad legelső és legrégebbi ékszerkészítési és javítási műhelye. 2479

— **Leltár miatt leszállított árak** *Fischer* Simon Nagy Áruházában! Kereskedői szokás leltár alkalmával a raktaron levő árukat, a rendes árnál jóval olcsóbban elárusítani. Mindenki, aki rendkívül olcsón akar vásárolni, az ne mulassza el ezt a jó alkalmat kihasználni. *Fischer* ajánlja a nagyválasztékban levő: férfi és női fehérneműket, nyakkendőket, esőernyőket, kalapokat, alsó tricót, finom harisnyákat, különféle bőrtárcákat, gyönyörű szép china ezüst tárgyakat, játékokat és még számtalan sok ezerféle tárgyat.

— **Szabó-féle pármái ibo yaszappan** a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes ibolyaillata s bőrpuhító, üde hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti *Szabó* Béla pipereszappan-gyáros Miskolcon. Darabja 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Aradon kapható *Vojtek* és *Weisz* droguériájában, *Földes* K., *Ring* L., *Rozsnyay* M. gyógyszerészeknél, *Brunner* Béla, *Guttman* és *Berger*, *Glück* *Dezso* kereskedőknél. Az országos híru *Szabó*-féle gyermekszappant az anyák figyelmébe ajánljuk. 2928

— **Praeservatív ideális legjobb minőségben** *Vojtek* és *Weisz*nál. 112

ce rögtön kiszámítja, hogy a közgyűlés első öt percében másodpercenként átlag kétszázötven éljont kapott Varjassy Lajos. Ha minden éljont átlag tíz forint adósságot jelentene, nem akadna bank, amely konvertálna és Arad kénytelen volna megszökni — Aradról.

De figyelmen kívül hagyván ezt a számítást, már most megállapíthatjuk, hogy soha polgármester jobb auspiciumok között nem kezdte meg működését, mint Varjassy. Igaz, hogy soha több teher nem nehezedett a városra, mint éppen most és főleg tőle várják Arad felszabadítását, kiemelését az adósságok vésszesen hullámzó tengeréből. Az lett a jelszó, hogy *le a pótdóval!* Nagyon helyes, csak folytassák az urak!

(Az orfeum tanyám.)

De térjünk vissza a közgyűlés elejére. Az első pont nem is szerepelt a tárgysorozaton, pedig ez a legfontosabb: a Westinghouse gyár ügye. Arról van szó, hogy a polgármester menjen Párisba és tárgyaljon a gyárral. Schwarz Jenő dr. beszél történelmi alapon, a telepes kérdéstről. Ok nyomozólag fejtegeti, hogy mennyi hasznot hajtottak az országnak a német telepesek. Végül azt indítványozza, hogy a polgármesteren és Sármezey Endrón kívül küldjenek ki másokat is Párisba. Ejtsék utba Berlint is és tárgyaljanak a német gyárosokkal. Hátha kedvük szottyan egy kis aradi gyáralapításra?

— Nagyon helyes! — hangzik mindenünnen. Lukácsy Lajos pedig mosolyogva tanácsolja:

— A párisi *Moulin Rouge*-t is tanulmányozni kell és ide telepíteni. Ez is sok hasznot fog hajtani!

Derűtség a Lukácsy oldalán. Tovább fűzik az élcet:

— Hol van gróf Nyáray Danyilovics Daniló? Hadd énekelje el „Az orfeum tanyám” című programot . . .

Igazuk van. Egy jó orfeum ér annyit, mint egy soha nem létesülő gyár. Mert hát egyelőre, sajnos, kevés kilátás van újabb gyarakra. Elégedjünk meg Westinghouse-akkal.

De Varjassy Lajos komolyra fordítja az orfeumi hangulatot. Kijelenti, hogy Párisban tárgyalásba fog bocsátkozni egy francia bankkal Aradváros *adósságainak konvertálása* iránt. Ezért kapta a legeslegelső éljont. Francia pénz! Ez kell a magyaroknak! . . .

(Jakab érdeklődik.)

Steiner Jakab türelmetlenül ül a helyén. Füleiből tölcéért formál, ne hogy elmulasszon valamit. Végre elérkezik az ő országa is. A gazdasági egyesületnek a mukásügyek orvoslása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratáról van szó. Irjunk fel hasonló szellemben, indítványozza a tanács. Steiner Jakab felugrik.

— Hohó, pardon! Miben áll az a hasonló szellemű felirat?

Mert tetszik tudni, ő háromezer holdas gazda.

— Majd felolvasom, mondja Kúdas Kálmán és fololvassa.

A nagy érdeklődő úgy áll, mint Napoleon. Nincs az a fényképező gép, amely hűen tudná visszaadni mozdulatait. Csupa érdekes nűánsz tükröződik le arcáról. Egy pillanatig olyan, mint Napoleon, a másik pillanatban Don Juan, azután olyan, mint az orleánsi szűz, később Casanova, majd mádi zsidó, azután Lueger, de legvégül mégis csak Steiner Jakab, aki megelégedéssel konstatálja, hogy a felirat a fenyegetett gazdák jogos érdekeit akarja megvédeni, tehát elfogadható.

El is fogadják a tanács javaslatát, csak Nemess Zsigmondnak nem tetszik a dolog.

— Szégyen, gyalázat! . . . Nem tudják, mi van benne! — kiáltja.

Később Varjassy Lajosnak megint kijut az éljontból. Elfogadják a *harmadik egyetem* ügyében tett indítványát. De Nemess Zsigmond ismét közbeszól.

— Kár a papirosért! — mondja.

A *gépészmérnöki* állás szervezéséről beszélnek és Steiner Jakab ismét feláll. Mulatságos, mint rendszeren.

— Kiváncsi vagyok, mikor fogják rendre utasítani? — szól Lukácsy Lajos.

Egyelőre nincsen rá ok. Pedig Steiner Jakab is erre pályázik és dühös szemeket mereszt Varjassyra, amiért megtagadja tőle ezt az élvezetet. . . Gyors egymásutánban tárgyalják le az ügyeket. Lassankint kiürül a terem. Párosával és páratlan gyorsasággal távoznak a városatyák. Az ötvenötödik pontnál Lukácsy Lajos bosszusan távozik:

— Elvesztettem a fogadást! Steiner Jakabot ma nem utasítják rendre.

— Várj, még van egy pont, — mondják neki.

— Nevetséges, ennél nem lehet felszólalni. Erre még Steiner Jakab sem képes, — szól és elhagyja a termet.

(A megnyert fogadás.)

Kevesen vannak már. Lócs Rezső unottan referálja az utolsó pontot, amely a Villamosági részvénytársaságnak a vezeték áthelyezési költségeiről szól.

— Elfogadjuk!

— Dehogyan fogadjuk el! — ugrik fel Steiner Jakab. És arról kezd beszélni, ami egyáltalán nem tartozik a tárgyhoz.

Leintik, de nem használ. Szalay Arnold dr. türelmetlenül szól oda:

— Üljön már le az istenért!

— Hogy leüljek? Arról szó sincs! Elnök ur, utasítsa rendre Szalayt!

Varjassy kezében megmozdul a csengőttyű:

— Ha rendet akarok csinálni, akkor Steinert utasítom rendre!

Püff neki! Lukácsy még se vesztette el a fogadást. A polgármester zugó tapsokat kap. . . Bezárják a közgyűlést és Steiner Jakab felemelt fővel távozik. Nem csoda, neki köszönheti Varjassy Lajos, hogy még utoljára is megtapsolták.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár tőkeemelése.

Négy millió korona részvénytőke.

— Az Arad-Csanádi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 10.

A pénzpiac körülményei újra a tőkeemeléseket tették aktuálissá. A főváros nagy pénzügyintézetei részint már kimondták, részint tervbe vették az újabb tőkeemelési intézkedéseket s hasonló irány terjed, a viszonyok természetes következményeképp, a vidéken.

Aradon rövid idő alatt a második nagy tőkeemelés történik. Az Aradi Első Takarékpénztár, amint lapunk más helyén megírjuk, mai választmányi ülésén már határozattá is emelte az újabb részvénykibocsátást. Ezenkívül, amint értesülünk, az *Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár* is nagyobb arányú alaptőke-emelés tervével foglalkozik.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár két milliónyi részvénytőkéjét — hír szerint — a kétszeresére akarja fölemelni azaz *két millió névértékű újabb részvényt bocsát ki*. A részvénykibocsátás által az intézetnek ma közel *két milliónyi tartaléktőkéje* is jelentékenyen megszorodik s a tőkeemelés befejezte után az összes vidéki intézetek közül ennek lesz a legnagyobb alaptőkéje.

A tőkeemelési terv még nem bevezetett tény, de azért nincs kizárva, hogy azt már az idei rendes közgyűlés sorrendjére veszik. Hogy az új részvényeknek kibocsátási ára milyen lesz, ma még nem tudni; annyi kétségtelen, hogy a régi részvények tulajdonosait minden régi részvény után egy új részvény opciójoga illeti.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár 1889-ben 400,000 korona alaptőkével alakult; 1890-ben egy millióra, 1903-ban két millió koronára emelték a részvénytőkét, amely most *négy millió koronára emelkedik*, tehát tizszer akkora lesz, mint tizenhét év előtt.

Az új sah.

Mohamed Ali Mirza trónralépése.

Lázadó herceg.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 10.

Meghalt a sah, éljen a sah! — Perzsiának tegnap meghalt az uralkodója és ma már trónján ül az új fejedelem: *Mohamed Ali Mirza* sah, az elhunyt *Muzaffer Eddin* legidősebb fia. Teheráni jelentések szerint Mohamed Ali Mirza trónörökös még tegnap délelőtt kilenc órakor a palotába érkezett, ahol a hercegek, a nagyvezér, a miniszterek és más főméltóságok sahnak ismerték el őt. A diplomáciai kar ma fejezte ki részvétét a nagyvezér előtt: Muzaffer Eddin halála alkalmából és vasárnap üdvözli az új saht trónralépéséhez. A koronázás február 2-án lesz.

Hogy lesz-e nyugalma a trónon, az még nagyon kétséges. Muzaffer Eddin hat törvényes fiú- és tizenegy leánygyermeket hagyott hátra. Közülök a legidősebb fia: Mohamed Ali Mirza Kadjar lett az új sah, aki 35 éves s 1872 június 21-én született. Felesége *Neib* hadügyminiszter leánya. Katonai nevelője Wetterstadti *Wagner*, a magyar testőrség egykori őrnagya volt, aki 1901-ben Nagyszebenben halt meg. Azt az állítást, hogy az új sah a reformoknak ellensége, a bécsi perzsa követségen határozottan megcáfolják. Ellenkezőleg: az új sah nagy reformer, ki már atyja reformművét is erélyesen támogatta és azt most a legbuzgóbban fogja folytatni. Az új sah tökéletesen beszéli az orosz, perzsa, török és francia nyelvet.

A legújabb táviratok arról adnak hírt, hogy az új sah proklamálása rendezavarások nélkül folyt le, de van értesítés arról is, hogy az elhunyt sah harmadik fia: *Abul Fath Mirza* herceg is igényt tart a trónra és *lázasra készül*.

A trónváltás mai eseményeiről az alábbi táviratok szólnak:

Páris, január 10. *Teherán*-ból jelentik, hogy az új sah proklamálása a birodalom minden részében *rendzavarás nélkül történt meg*.

Mohamed Ali Mirza sah úgy látszik nem osztja atyjának a takarékoságról való fölfogását. *Tebris*-ben, ahol eddig mint kormányzó működött, sokat tett a sport föllendítése érdekében és az a terve, hogy Európa mintájára céllövő ünnepeket rendezzen. Ő is, mint előde, nagyobb *utazást tesz Európában*, de az utazás ideje még nincs meghatározva. Attól függ, hogy a trónváltás miatt nem tör-e ki zavargás és attól is, hogy az Oroszországgal és Angliával tügögben levő gazdasági tárgyalások miképpen végződnek.

Pétevár, január 10. A sah nagyon bizalmatlan és határozatlan természetű ember s ezért mielőtt a külügyi kérdésekben véglegesen dönteni fog, Perzsia külföldi képviselőit Teheránba hivatja, hogy meghallgassa véleményüket.

London, január 10. Ideérkezett hír szerint az elhunyt sah harmadik fia: *Abul Fath Mirza* herceg is igényt tart a trónra és állítólag már 10,000 katona fölött rendelkezik, akikkel *érvényesíteni akarja igényét*.

Színészek sztrájkja egy szerző ellen.

A lekritizált szintársulat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 10

Debrecenben érdekes színházi sztrájkokról beszélnek. Néhány héttel ezelőtt *Farkas Imre* miniszteri fogalmazó, aki holdkóros bakfisok számára irogat döngicsélő verseket is, lerándult Debrecenbe és baráti társaságban elszórakozott. Közben vagy két este úgy unalomból betekintett a színházba is és megnézte egy vagy két felvonást. Eltávozására előtt aztán egyik lapban leadta kritikai nézetét a debreceni szintársulatról. Meglehetősen doronggal vágott neki a társulatnak s alaposan lekritizálta úgy a nő, mint a férfi tagokat, noha erre neki sem oka, sem jogcime nem volt. A „fiatal óriások” szokott modorával azt írta a többek között, hogy a debreceni szintársulat slendrián színészekből áll, az előadások botrányos rosszak s a színészek nem tudnak semmit.

Ez a kritika nagyon fájt a szintársulat tagjainak és pedig azért, mert tudták, hogy *Farkas Imre* mindössze két előadást látott a színházban. A színészek egyértelműleg annak a véleménynek adtak kifejezést, hogy két előadás után ilyen lesújtó véleményt senki sem mondhat a szintársulatról.

Történt azután, hogy *Zilahy Gyula* igazgató a heti repertoárt állítván össze, elővette *Farkas Imre* *Jeanette és Jean* című egy felvonásos operettjét, a melyet már hónapokkal ezelőtt megszerzett előadásra, noha a darab tudvalevőleg nagyon megbukott a Népszínházban. Az igazgató négy szintársulati tagnak kiosztotta a szerepeket s ki is tüzte előadásra *Farkas Imre* darabját.

A négy szereplő azonban tegnap délelőtt megjelent az igazgatói irodában és kijelentette, hogy *Farkas Imre* darabjában nem játszik. Olyan „iró” alkotását, a ki méltatlanul hurcolta meg a színházat és a szintársulat tagjait, nem akarják dicsőségre segíteni. *Zilahy* gondolkodási időt engedett a színészeknek estig, akik azonban a *Csöppség* előadása alatt kijelentésüket megismételték.

— Tiszteljük a kritika jogait — mondták a színészek. — A debreceni és a fővárosi sajtó, a színházi bizottság kritikája előtt meghajlunk, de azt nem nézzük el szó nélkül, hogy egy fiatal ember, aki két napra vendégül jön Debrecenbe, existenciánkat megtámadja...

Zilahy Gyula színházi bíróság elé állíttatja a négy tagot, azonban valószínű, hogy így sem sikerül a darab előadása. A színészek kijelentették, sőt írásban is kiadták, inkább megfizetik a büntetést — egy hónapi gázsijukat vesztik el — de nem játszanak *Farkas* darabjában.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: *Hamlet*, dráma. (Bérlét A.)
Szombat: *Vig Őzvegy*, operett. (Bérlét B.)
Vasárnap: Délután: *János vitéz*, operett. Este: *A leányrablás*, népszínmű. (Bérlét C.)

* **A drótostét.** Lehár első nagy sikert aratott operettje, *A drótostét* került ma színre valóságos kacagó verseny keretében. *Nyáray Antal* *Pfefferkorn* pompás szerepében annyi ötletességet, kacagtató trükköket vitt színpadra, hogy a közönség ki nem fogyott a hangos nevetésből. A szerep különben is telve van mulatságos mondásokkal. *Nyáray* ezeket hatványozva toldotta meg és dicséretére legyen mondván, tartózkodott a szertelenségektől és túlzásoktól. *Sz. Montay Boriska* remek táncával és pajzán, jó

kedvű játékaival sok tapsot aratott. Jók voltak *Zalay Margit*, *Faludi. Szatmáry*, *Várnay*. Az előjátékban a csöpp kis *Benkő Gizi Zsuzska* szerepében egy nagy primadonnát megszégyenítő hatást ért el. (H. G.)

* **A tökéletes feleség.** Ez a kiváló angol színmű, amely Európa összes színpadait rövid idő alatt diadalmas sikerrel járta be, a jövő héten kerül színre Aradon. Budapesten a Vig-színházban mutatták be s *Pinero* pompás alkotása egy hó alatt huszontöt előadást ért meg. A címszerepet *H. Novák Irén* játssza, a férfi főszerepeket *Szendrey* és *Kesztyer*.

* **Szép Ilonka.** *Szabados* Bélának bájos zenéjű operettjét, melyhez a librettót *Szávay Gyula*, a kiváló író és poéta írta, szintén a jövő hét folyamán mutatják be színpadunkon *H. Harmath Józsa*val a címszerepben. Ugy a szövegíró, mint a zeneszerző nem versenyt fejtettek ki, hogy *Vörösmarty Mihály* örökszép költeményének idillikus hangulatait s mélységes tragikumát méltóképpen kifejezésre juttassák. A főbb szereplők *Kaposy Józsa*, *Zalay Margit*, *Zsigmond Anna*, *Hunyady Nyáray*, *Szatmáry* és *Kulcsár*. Az operetthez új díszletek és új ruhák készültek.

* **Márkus Emiliát megoperálták.** A budapesti Nemzeti Színház közönsége egy idő óta fájdalmasan nélkülözi *P. Márkus Emiliát* azon a színpadon, melyen olyan sok remek alakítást produkált. A kitűnő művésznek betegesen fekszik a Nemzeti Színház bérházában levő lakásán. *Márkus Emilián* tegnap könnyebb természetű műtétet végeztek, mely kifogástalanul sikerült. Állapota tetemesen javult, de arról, hogy fellépjen, néhány héten belül még szó sem lehet.

* **Fedák Sári nem lép fel.** Mert eddig úgy volt, hogy fellép. Ma kategorikusan kijelentette a művésznek egy budapesti újságíró előtt, hogy soha! soha! soha! Megy a birtokára és még csak nem is tárgyal erről a dologról. Ha majd visszajön a birtokáról s megint aktuális lesz a fellépés, vagy fel nem lépés kérdése, megint értesíteni fogjuk az ügy állásáról a mélyen tisztelt olvasót.

Benedek János kizárása.

Bucsulevél Kossuth Ferenchez.

A reakciós diktatura.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, január 10

Az országos függetlenségi és 48-as párt tegnapi értekezletén — amint mai lapunkban már megírtuk — formálisan kirekesztette *Benedek Jánost*, a párt egyik legliberálisabb és legképzettebb tagját, mert a fővárosi községi választások során a demokrata párt soraiban küzdött.

Benedek ma már levonta a párthatározat következményeit és egy *Kossuth Ferenchez* intézett levélben bejelentette kilépését a 48-as pártkörből. A levélben elmondja, hogy továbbra is hű követője marad a függetlenségi elveknek, amelyektől nem ő távolodott el, hanem azok a reakciós elemek, akik ma a *Kossuth-pártban diktatúrát gyakorolnak*.

A méltatlanul zaklatott képviselő ügyéről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Benedek János tegnap este a függetlenségi pártkörből a demokrata-körbe ment, ahol lelkes óvációban részesítették. Egy újságíróval folytatott beszélgetés során *Benedek* ma a következőket mondta:

— A tegnapi támadás intézőit jól ismerem. A községi választáson megbukott egyének azok, akik a függetlenségi lobogó alatt óhajtják beteges és nem mindig tiszta ambícióikat kielégíteni. Egész özőnével éktelenetik el a pártot és szereplésük szüli azt a ferde áramlatot, amely a tiszta 48-as festékek egyáltalán össze nem egyeztethető. Én azonban nem törődöm ezekkel az elemekkel és továbbra is megmaradok a függetlenségi-párt tagjának. Csak a

körből léptem ki, de nem a pártból, amelynek testestől-lelkestől híve vagyok. Legközelebb leutazom kerületembe és ott felvetem a kérdést, hogy helyeslik-e eljárásomat? Amennyiben kifogásolnák, levonom a konzekvenciákat és — lemondok a mandátumról.

Ma a Ház folyosóján is élénken tárgyalták *Benedek* esetét. Számos függetlenségi képviselő egész hangosan kijelentette, hogy *nem helyesli* a párt tegnapi határozatát és tüntető barátsággal beszélgetett *Benedek*ekkel. *Justh Gyula* is karon fogta *Benedek*et és kijelentette, hogy teljes szimpátiával van iránta.

*

Benedek János a mai napon kilépett a függetlenségi pártból, amit a következő levélben jelentett be *Kossuth Ferenchez*:

Nagyméltóságú Elnök Ur! Tiszteletteljesen bejelentem, hogy az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártkörből kilépek. E kilépésem nem jelenti azt, hogy csak hajszalnyira is szakítottam volna eddig vallott elveimmel és a függetlenségi párt programjának követelésével, mert én ezentul is azon elvekhez tartom magamat, amelyeknek alapján az országgyűlésbe való küldetésemet nyertem. Nem a függetlenségi elvekkel, nem is a párthűséggel jöttem én ellentétbe, hanem csak azokkal, akik egykor az anyapártból kilépésre kényszerítettek a 48-as tábor igazi liberális és demokrata részét, akik most új erőhöz jutottak és a párt szabadon gondolkodó tagjai fölött diktatúrát kívánnak gyakorolni. Én a párthűséget ezentul is az elvekhez való hű ragaszkodás és az azok szerint való cselekvés által óhajtom tanusítani. Szívbeli köszönetet kell mondanom mélyen tisztelt elnök urnak irántam, mindenkor, még a tegnapi viharos értekezleten tanusított jóságáért és kegyességéért, amelyet soha meg nem szünő hálával viszonozok. Budapesten, 1907. január 10-én. Legmélyebb tisztelettel:
Benedek János.

A levél egyes kitételei ma este a 48-as pártkörben nagy reszenzust keltettek azoknál a függetlenségielnél, akik találva érezték magukat *Benedek* őszinte és igaz kifakadásai által.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Az Állami tisztviselők országos egyesülete aradi körének választmánya** e hó 12-én, szombaton délután 6 órakor a főreáliskola tanári tanácskozó termében rendes ülést tart. Tárgy: 1. Jelentés a múlt évi október hó 7-én tartott diszközgyűlés lefolyásáról s költségeiről. 2. *Benedek Sándor*, az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete társelnökének az állami tisztviselők önadóztatására vonatkozó javaslata. 3. Az Aradkerületi Országos Vasutas Szövetség átirata, illetve *Bedő Bendeguz* máv. hivatalnok emlékirata a tisztviselői adósságok rendezése tárgyában. 4. *Vértes Dezső* egyleti tag indítványa a taggyűjtés módja és hitelintézet (önsegélyező-egylet) alakítása iránt. 5. Jelentés a pénztári állapotról és tagdíj hátralékosokról. 6. Egyéb ügyek.

(*) **A Szakképzett Gépészek Országos Szövetsége** a legutóbb tartott választmányi ülésen tárgyalta azokat a hallatlan visszaéléseket, melyeknek a munkát kereső gépészek az áldozatai. Hogy az ebből kifolyó nyomoruságos állapotoknak véget vessen, elhatározta a Szövetség, hogy a munkaközvetítést egészen díjtalanul fogja teljesíteni. Géptulajdonosok és gépészek bátran fordulhatnak a Szövetség titkárságához, ahol csakis megbízható jó helyeket és gépészeket közvetítenek. Megkeresések fenti címre Budapest, VIII. Szontkirályi-utca 28.

majd mindennap a forgalom. A csarnokban minden terményt, azonfelül kivált a speciális szegedi terményeket jegyezni fogják. A szegedi termények *forgalmi szokványait* is megállapítja a Lloyd-társulat. Hetenkint kétszer a szegedi értékeknek hivatalos *értékmegállapítása* lesz.

A csarnok ügyeit a Lloyd-társulat által választandó igazgató választmány intézi. Titkára, míg nagyobb üzleti forgalom nem kíván külön tőzsdetitkárt, a Lloyd-társulat titkára lesz. A választott bíróság dolgában a legliberálisabb lesz a szabályzat. A Lloyd összes tagjaiból választhatnak a pörös felek két-két tagot és ezek választanak elnököt a Lloyd tagjainak sorából.

Szakkörök véleménye szerint az áru- és értékcsarnok létesítéséből mindenesetre Szeged közgazdasági életének föllendülése várható és a Lloyd-társulatnak ez a törekvése föltétlenül örvendetes. Egy kissé érthetetlen ezek után, hogy miért épen csak *Aradon* nem tud visszhangra találni a tőzsde létesítésének eszméje?

A nagybeteg főudvarmester.

Liechtenstein herceg mentőkocsin.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

1907. január 10.

A király egyik legkedvesebb emberét, *Liechtenstein* Rudolf herceg főudvarmestert ma reggel mentőkocsin szállították ki a budai várból a nyugati pályaudvarra, ahonnan külön udvari vonaton *Bécsbe* vitték erős orvosi felügyelet alatt. A nevezetes aktusról a következő részletekben számol be tudósítónk:

Liechtenstein Rudolf herceg már régebbi idő óta ütőer elmeszesedésben szenved, aminek következtében a herceget több ízben már orrvérzés fogta el. Legutóbb január 3-án, csütörtökön, az udvari ebéden fogta el az orrvérzés, az előbbieknél sokkal nagyobb mértékben. A herceg sok vért vesztett és állapota igen súlyos volt. Nyomban hozzáhívták *Török* Béla dr.-t, a Szent János-kórház főorvosát és *Dollinger* Béla dr. egyetemi tanárt, akik *Kerch* dr. udvari orvossal vették ápolás alá a herceget.

Szombaton a nagybeteg herceg ágyához, a király kifejezett óhajására, Bécsből elhívták *Hohenegg* dr. és *Neusser* dr. egyetemi tanárokat, akik operációt végeztek a hercegen. Miután az állapota rosszabbodott, a nagy vérvesztés folytán nagy gyengeség fogta el, úgy, hogy ágyában megmozdulni sem tudott, a főudvarmester azon óhajításának adott kifejezést, hogy szeretne haza u azni Bécsbe. Az orvosok konziliumot tartottak és megállapították, hogy az elszállítás a betegre nézve rendkívül veszélyes és abban állapodtak meg, hogy az elszállításban a mentők közreműködését veszik igénybe.

A király, mikor megnyugtatták aziránt, hogy a szállítás a beteg főudvarmester állapotában rosszabbodást előidézni nem fog, ebbe beleegyezett és tegnap délután *Apponyi* Lajos gróf udvarnagy *Hubl* báró udvari utazási pénztárossal megjelent a budapesti önkéntes mentőegyesület markó-utcai palotájában, ahol a mentőegyesület igazgatójával, *Kovács* Aladár dr. királyi tanácsossal megbeszéltek az elszállítás körülményeit. Maga az udvarnagy választott ki egy négy üléses gummikerekű landauert. Majd *Kovács* Aladár dr. igazgatóval együtt kimentek a nyugati pályaudvarra és átvizsgálták a különvonat udvari kocsiját, amelyet hordágygyal, függőágygyal és a betegszállítás-hoz szükséges felszerelésekkel láttak el.

Ma reggel negyed nyolc órakor megjelent a királyi várpalotában *Kovács* Aladár dr. men-

tőigazgató és *Frankl* Oszkár dr. mentőorvos, a belső udvarban pedig megállott a landauer. A herceget, akinek a szobája a király belső lakosztályának közvetlen közelében van, hordágyra fektették és három szolgál levitte a földszintre. A nagybeteg elhelyezték a mentőkocsiban és kivitték a nyugati pályaudvarra. A beteg mellett a mentő kocsiban foglaltak helyet a mentőorvosok továbbá *Hohenegg* dr. és *Neusser* dr. bécsi egyetemi orvostanárok.

A nagybeteg herceget a mentőkocsin a nyugati pályaudvarra vitték, ahonnan 9 óra 50 perckor indult el az udvari külön vonat. A herceg kíséretében voltak *Hubl* báró utazási pénztáros és *Kinszky* gróf, a herceg főszárnysegéde. A vonat, tekintettel a herceg súlyos állapotára, lassított menetben haladt, úgy, hogy csak délután 4 óra 50 perckor érkezett Bécsbe.

A főudvarmester felgyógyulásához kevés a remény.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Január 12. A szegény tanulókat segítő egyesület estélye (Fehér Kereszt téjker) — Az aradi turista egyesület hangversenyyel egybekötött táncestélye (Iparosház.) — A aradi hivataloszigák betegsegélyező és temetkezési egyesületének táncvigalma (Lánc-verdeglő.) — Az egyesült újarad-zsigmononázi önkéntes tűzoltó egyesület álarcsobálja (Mártoni sörcsarnok.) — A mezőkovácsházai iparosok tánc vigalma (Roth-v. od glő.) — A magyar-b. nbgyesi uri közönség tánc vigalma (Nagyvendégő.)

Január 13. Az aradi borbély fodrász iparosok és segédek táncvigalma (Központi Szálló.)

Január 19. A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak szakegylete aradi csoportjának táncvigalma (Fehér Kereszt) — Az aradi királyi főgymnasium Petőfi önképzőkörének táncmulatsága (Iparosház.)

Január 20. Az aradi iz acilia nőegylet és nepekonyha estélye.

Február 1. Tanító-bál (Iparosház.)

Február 2. Az aradi vaskereskedők és vaskereskedelmi alkalmazottak táncvigalma (Központi Szálló.)

(=) **Tanító-bál.** Egyik legjobb sikerű mulatsága rendszerint az aradi farsangnak a tanító-bál. Amint értesültünk, a tanító-ság ezidén is megalakította a bárendező bizottságát. A meghívókat a napokban fogják szétküldeni s a mulatság, mint minden évben, az idén is február hó 1-én lesz. Azt hisszük, hogy siker dolgában az idei is méltó lesz a régiekhez. A mulatság az iparosszékház nagytermében lesz.

(=) **Szegénytanulók estélye.** Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület e hó 12-ére tervezett mulatsága iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik. Az egyesület ugyanis nemcsak nemes feladatot tűzött ki célul magának, hanem kellemes, szórakoztató estét óhajtott a résztvevőknek biztosítani. A rendezőség mindent megtett, hogy kitűzött feladatának mindkét irányban megfeleljen. A mulatság védnöke *Varjassy* Lajos polgármester, a rendezőség élén pedig özv. *Hauser* Károlyné áll, akit dr. *Oncu* Miklósné, dr. *Tisch* Mórné, *Keszler* Ede és *Mariházy* Miklós segítene munkájában. A rendező-bizottság már végleg megállapította a „Tarka Színpad” műsorát, mely a következő:

1. Magánjelenet. Előadja: *Mariházy* Miklós. 2. Magyar dalok. Előadja: *Györgyössy* Böske. 3. Cigánytánc. Előadja: *Jánossy* Böske. 4. „Báránylehők” Vigjáték 1 felvonásban. Írta: Szécsi Ferenc. Személyek: Férj: *Keszler* Ede. Feleség: K. *Kápolnay* Juliska. Inas: *Török* Ferenc dr. Szobalány: *Kara* Manó. 5. Lepketánc. Táncolja: *Kara* Manó. 6. a) Staccato polka. Mulder Richardtól. b) Hoffmann meséi: Baba dal. Előadja: *Bedeus* Bella báróné. 7. Chovan: Magyar hangulatképek. Előadja: *Stroke* Henrik. 8. Csipkerózska. Írta: Sas Ede. Előadja: H. *Harmath* Józsa. 9. Tréfás kuplék. Előadja: *Jáhl* Nándor. 10. Toborzó. Előadja: *Böloni* Ilus. 11. Panama-kupló. Előadja. Sz. *Rontay* Boriska.

Az estélyre már kaphatók jegyek ifj *Klein* Mór könyvkereskedésében. Csak személyegyen van s ára négy korona. A jegy a táncmulatságra és „Tarka Színpad”-ra is érvényes, ezenkívül a vacsora ára is befoglaltatik.

Megszűnt a teherforgalom.

Zavarok a Máv. vonalain.

A kereskedelem válsága

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

1907. január 10.

A magyar királyi államvasutak igazgató-sága ma olyan intézkedést tett, amely súlyos válságba sodorja az egész hazai kereskedelmet. Az igazgatóság rendeletileg tudatta az összes üzletvezetőségekkel és vasutársaságokkal, hogy a mai naptól kezdve további intézkedésig *beszüntette a Budapestre szánt küldemények fölvetelét*, a forgalmi zavarok következtében beállott *árutorlódás miatt*.

Ezzel az intézkedéssel, amely nemcsak a bel-, hanem a külforgalmat is megbénítja, az a csapás fenyegeti az egész országot, de különösen a fővárost, hogy az *államvasutak egész hálózatán megszűnik a teherforgalom*. Már hónapok óta csak nagynehezen es csupán megszorított mértékben tudta a Máv. a teherforgalmat lebonyolítani. Most ez is lehetetlenné válik és ha a dermesztő hideg még egy napig tart, holnapután már *egyetlenegy tehervonatot sem továbbít* az államvasutak egész vonalhálózata.

Kiszámíthatlan az a kár, amelyet a teherforgalom megszűnése közvetlenül a kereskedőknek és iparosoknak, közvetve pedig az összes társadalmi osztályoknak okoz. Az áruküldés megakadásával iparosaink és kereskedőink képtelenek a nélkülözhetlen és mindennapi fogyasztásra szánt cikkeket beszerezni, a raktáron levő készletek árai pedig oly magasra szöknek, hogy a szinte elviselhetlen drágaság még az eddiginél is nagyobb arányokat fog ölteni. Ha az áruszállítás szünetelése csak néhány napig is tart, a magyar üzleti világot oly katasztrófa fogja érni, amilyen a vasuti sztrájk kivételével nem nehezedett rája és amelynek végzetes hatását súlyosan megérzi az egész ország közönsége.

Fővárosi jelentés szerint a *nyugati pályaudvar már tegnap sem fogadott egyetlenegy tehervonatot*. A személyforgalom is csak nagy nehezen tartható fenn és a bécsi személyvonatot tegnap már csak másfélórai késéssel lehetett utnak indítani.

A fagyos hideg nem az egyedüli oka ennek a katasztrófának. A kemény időjárás csak az utolsó csöpp, amelytől a pohár víz kicsordult. A főoka az államvasutak eme csődjének a *fölszerelések elégtelensége és a személyzet kimerültsége*. A forgalom az államvasutak vonalain az utolsó évtized alatt megháromszorozódott, az építmények és a fölszerelés azonban a régi maradt. Az állomások szűkek, nem elég bennük a vágány, a rakodóhelyek rövidek, a fűtőházak elégtelenek.

Igy történt, hogy a tehervonatok nagyrészt már hetek óta nem lehet az állomásokba bebocsájtani. Egyideig az állomásokon kívül veszteltek a vonatok, később egész egyszerűen fölosztották a tehervonatokat az egyes állomások között. Most már az a helyzet, hogy Budapesttől minden irányban, egészen *Marcheggig* és *Temesvárig* minden állomás meg van tömve lezárt és megrakott teherkocsikkal, amiket még nagyobbbrészt decemberben indítottak utnak, de azóta sem rendeltetési helyükre juttatni, sem kirakni nem lehetett őket.

Mindezek tetejébe jött azután előbb a hókalmitás, azután a fagy. Hozzájárul mindezekhez a személyzet kimerültsége és elégtelen száma. *Rákos* rendező-pályaudvaron például a személyzet fele beteg. Nem áll elég gyakorlott és szakképzett ember a Máv. rendelkezésére.

Most bosszulja meg magát az a bűnös kapzsiság, amely évtizedeken keresztül a minimumra szorította a személyzet létszámát és megfeszít munkával terhelte meg őket.

A teherforgalom beszüntetése folytán a főváros lakossága a legnagyobb veszedelemnek néz elébe. Az elszigetelt főváros nem kap fűtő- és tüzelőanyagot és a közlekedés is erős csorbát szenved.

Andrássy — Tiszáék ellen.

Megsemmisíti a bihari határozatot.

Szatmári Mór interpellációja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 10

A képviselőház mai ülésén *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter *Szatmári Mór* interpellációjára adott válaszában éles szavakban elítélte a bihari közigazgatási bizottság ismeretes határozatát, amely megengedi a vármegye tisztviselőinek az ajándékok elfogadását. *Andrássy* kijelentette, hogy *megsemmisíti* a bihari határozatot és a *Szóllósy* Ferenc magyarszéki főszolgabíró ellen elrendelt fegyelmi vizsgálatot kiterjeszti az ajándékok elfogadására is. A miniszter beszédében rámutatott arra, hogy az a ajándékozási szokás főtartásával valóságosan anarchiát teremtenek, mert azok, akik a tisztviselőknél ajándékot nem tudnak vagy nem akarnak adni, ügyeik kedvezőtlen elintézése esetén a hátrányos döntést az ajándékozás, a vesztegetés elmaradásának fogják tulajdonítani. Azt azonban hangsúlyozta *Andrássy*, hogy bármennyire is szigorú az ellenőrzés, amelyet főispánjai útján Biharmegyében és másutt gyakoroltat, a törvényhatóságok autonóm jogait sem ő, sem a főispánok nem fogják megsérteni.

Az interpellációról és *Andrássy* válaszáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A képviselőház mai ülésének végén *Szatmári Mór* sürgős interpellációt intézett a belügyminiszterhez a bihari közigazgatási bizottság ismeretes határozata ügyében, a tisztviselőknél ajándék elfogadása tárgyában. Biharmegye — mondotta *Szatmári* — oly csúfos határozatot hozott, amely ellen teljes erőnkkel tiltakoznunk kell. E megye törvényhatóságának tagjai bálványként tisztelik és bámulják *Tisza* Istvánt, akiben a jelen politikai helyzet exponensét látják és akit vakon követnek még akkor is, ha a leglehetősebb dolgokat alkotják is meg. Országos kérdés, hogy állást foglaljunk a bihari dolgokkal szemben. A bihari határozat egyedül áll a történelemben.

Bródy Ernő: *Gyalázat!* (Óriási zaj.)

Szatmári Mór: A büntető törvénykönyv tiltja a vesztegetéseket, a bihari törvényhatóság pedig szabálytalanul emelte ezeket a gyalázatosságokat, amelyek a tisztességbe ütköznek.

Főválasztások: *Éljen Glac!* *Le az alispánnal!*

Szatmári Mór: Nyilvánvaló, hogy Biharmegye közigazgatási bizottságának határozatát meg kell semmisíteni. Ezután fölolvassa interpellációját.

Feszült érdeklődés mellett szólásra emelkedett *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter és az interpellációra az alábbi választ adta:

— Miután teljesen osztozom *Szatmári* képviselőtársam azon felfogásával, hogy kívánatos, miszerint a kormány minél gyorsabban nyilatkozzék a ma fölvetett kérdésben, sietek az idő előrehaladt volta dacára a választ azonnal megadni. Az interpelláló képviselő ur két esetet említ föl. Az egyik inkább elvi természetű. Fölvetette azt a kérdést, hogy hogyan gondolkozom én a bihari közigazgatási bizottság elvi álláspontjáról. Talán felesleges is mondanom, hogy teljesen elítélem. (Élénk helyeslés.) A közigazgatási bizottságnak az az álláspontja, hogy a tisztviselőknél szabad ajándékot elfogadni,

teljesen ellenkezik a közigazgatás kötelezettségeivel. A közigazgatás tisztviselője bírói szerepet visz, ennél fogva nemcsak teljesen *részrehajlatlannak és pártatlannak* kell lennie, de elkerülhetlenül szükséges az is, hogy az egész közönség tudja, hogy a tisztviselőre senkinek és semminek, legyen ez bárki és bárminő állásu, *semminemű befolyást gyakorolni módjában nincs.*

Nemcsak függetlennek kell lenni, de a *függetlenség látszatát* is meg kell óvnia. Hiszen sajnos, a közigazgatási tisztviselő napról-napra abban a helyzetben van, hogy büntetéseket mér ki egyesekre, súlyos, káros következményekkel járó határozatokat hoz. Ha már most az a hit támad, hogy nem az objektív igazság alapján hozta az ítéletét, hanem azért, mert a tisztviselő függésben van egyesektől, akkor *anarchistákat nevelünk.* Hogy ha az, aki úgy sem tud megnyugodni az ítéletben — és a legtöbb ember úgy van, hogy nem nyugszik meg az ítéletben, amely nem neki ad igazat — még azt is látja, hogy esetleg ellenfelétől oly ajándékot kap a tisztviselő, amelyet ő adni nem akar és nem is tud, akkor *megszűnik bizni az állam rendjében, akkor közveszélyes individuummá válik.*

Ennél fogva nem tekintve azt, hogy vajjon tényleg minden ilyen esetben a függés előáll-e, már a lehetőség, hogy előállhat, elég arra, hogy ezt a szokást a legszigorúbban elítéljem. Ennek megfelelően fogom a határozatot megsemmisíteni és meg fogom hagyni, hogy a fegyelmi vizsgálatot erre a kérdésre is kiterjesszék. (Zajos éljenzés.)

Ami Biharmegye általános politikai helyzetét illeti, csak egy rövid megjegyzést akarok tenni. A bihari törvényhatóság többsége egy nagy harcra szállt és védeni akarja a megye autonómiáját. Ebben a harcban igen könnyű és gyors győzelmet fog ülni, mert ellenfele nem fog akadni. Teljesen megnyugtatom a bihari megyei urakat, hogy sem *Glac* főispán, sem én *nem akarunk autonóm jogokhoz nyulni* sem Biharban, sem másutt. Mi nem nézzük azt, hogy ki ül autonóm jogok és bástyák között, ellenfele vagy barát, mi minden jogot egyaránt tisztelünk.

Ha azonban azok az urak, akik a főispánt megtámadták, nem annyira az autonóm jogokat féltik, mint inkább attól félnék, hogy a *főispán ellenőrzése esetleg alkalmatlan lesz*, úgy hiába küzdenek ez ellen, mert a főispán a kormány támogatása mellett ezentul is mindig a legnagyobb eréllyel fogja ellenőrizni a közigazgatás tisztaságát. (Hosszantartó éljenzés.)

Andrássy végül kérte válaszában tudomásul vételét. Az interpelláló és a Ház tudomásul vették a választ.

Eltűnt uriaszony.

A titokzatos lakó.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 10

Valami titokzatos, romantikus regény lapanghat e história mögött. A szegedi rendőrkapitányságnál *Sári* János törvényhatósági tag jelentést tett, hogy az egyik lakója nyomtalanul eltűnt.

A múlt év november 1-én történt, hogy *Sári* János Szentháromság-utca 30. szám alatti házában egyik utcái lakását, amely egy szobából és konyhából áll, kivette egy husz év körüli, elegáns megjelenésű, rendkívül csinos arcú urhölgy. Mivel *Sári* nem volt otthon, a lakást neje adta ki, aki elfeledte a fiatal nő nevét megkérdezni, bejelentési kényszer pedig Szegeden nincs. Az ujlakó előre kifizetett egy havi lakbért, aztán beköltözött. Vadonatuj, drága bitorzattal rakta meg a kis lakást.

A fiatal urhölgy nagyon jó lakónak bizonyult; sem nappal, sem éjjel nem volt otthon, csak estefelé ment haza, de akkor is néhány percre, átöltözött. Ilyenkor sietve ment át az udvaron, nem nézett se jobbra, se balra, nem köszönt senkinek, sem a köszönést nem fogadta. Látszott rajta, hogy terhére van minden szó.

Igy hát *Sáriéknak* nem sikerült később sem a titokzatos lakó nevét, foglalkozását megtudni.

November 30-án volt otthon utoljára a fiatal hölgy. Csak néhány percig tartózkodott ekkor is lakásán. Lebocsájtotta az ablakfüggönyöket, aztán sietve távozott. Azóta nem látták.

Sáriék vártak rá hetekig, de hiába. Most aztán bejelentették eltűnését a rendőrségen. A rendőrség felnyitotta a nő lakását, ahol minden a legnagyobb rendben volt. A lakáson nem találtak semmi nyomot, amiből kilétét meg tudták volna állapítani. Kutattak levél vagy irás után, de hiába. Csak annyit tudtak megállapítani, hogy jó módú, uri nő lehetett a lakó.

A város parlamentjéből

Varjassy az elnöki székekben.

A párisi kirándulás . . .

Arad, január 10

Valami kéjes zsibbadtság vett ma erőt a t. közgyűlésen. Amolyan katzenjammeres blaumontág volt. Tobzódás után nehéz a munka és ez leginkább a felig üres padosorokon éreztette hatását. A városatyák nagyrésze még arra sem volt kíváncsi, hogy milyen a férj a nászéjszaka után. Pedig *Varjassy* Lajos sokkal nagyobb érdeklődést érdemelt volna meg. Meglehet különben, hogy nem tudták, hogy ő fog elnökölni. Ezt a jogot újabb idők óta a főispán frekventálja. De mára átengedte az elnöki széket az új polgármesternek, állítólag azért, hogy *Varjassy* begyakorolja magát az elnöki teendőkhöz. De csak állítólag, mert *Károlyi* Gyula gróf is tudja, hogy *Varjassy* Lajos meglehetősen rutint szerzett már ezen a téren. Igaz ugyan, hogy a közgyűlési terem hatalmas elnöki foteljéből még nem irányította a vitákat, de aki a különböző bizottságok kisebb, szűkebb, kevésbé kényelmes elnöki székeiben megállta, az az hogy megülte a helyét, az nem szédül el a nagy, kényelmes fotelben sem.

Mindazonáltal érdeklődéssel várták, hogy milyen lesz az első elnöklés. Hogy miképpen helyezkedik el *Varjassy* Lajos a nagy, bársony fotelben, hogy melyik kezével rázza meg a csengettyűt, hogy monokliosan jelenik-e meg, avagy az egyszerű polgári civikkel, hogy milyen skálázással ejti ki a közgyűlést megnyitó formulát, hogy kit fog először rendreutasítani és hogy *Steiner* J. kab felé barátságosan mosolyog-e?

(*Steiner* Jakab a porondon.)

Ezek a kérdések izgatták a t. városatyákat, de különösen *Steiner* Jakabot, aki ma szokatlanul fürge léptekkel járt-kelt és láthatólag örült annak, hogy él. Fürge volt mint egy japán kenguru (ezek a legfürgebbek) és mosolygós, mint egy néger balett leány, (ezek a legmosolygósabbak.) *Lukácsy* Lajos, amint így meglátta, nyomban konstataulta, hogy *Steiner* Jakabnak az a legfőbb vágya, hogy ő kapja meg az első rendreutasítást. Hogy igaza volt-e *Lukácsy* Lajosnak, az délután négy órakor még a jövő titka volt.

(Az első elnöklés.)

A jó öreg toronyóra már elűtötte a négyet, amikor az új polgármester megjelent. Sötét hétköznap-i ruhában, jókedvben, derűlten. Beült a nagy karosszékre és egyszerű természetességgel mondta:

— A közgyűlést megnyitom.

A városatyák éljeneznek. Ez nem a megnyitásnak, hanem *Varjassy* személyének szól. *Kádas* Kálmán főjegyző fölolvassa a tegnapi ülés jegyzőkönyvét. Ismét éljenzés. Ez sem *Kádas*nak, hanem az új polgármestert illeti. Bejelentik, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a törvényhatóságnak a hivatalos órák ügyében hozott határozatát. Az új, illetve a régi rendet már hétfőn életbe léptetik. A városatyák ismét éljeneznek. Nem a régi rendet, hanem az előterjesztést tevő polgármestert éljenzik. *Kovács* Vin-

A praktikus orvosok

által tett kísérletek igazolják, hogy a csukamájolaj a Scott-féle Emulsio formájában sokkal hatásosabb, mint közönséges állapotában. Egy ismert klinikán folytatott kezelés bebizonyította, hogy csukamájolaj eredeti közönséges állapotában véve saját súlyának 4-szeresével emelte a szervezet zsírtartalmát, míg a Scott-féle Emulsio formájában véve, az abban tartalmazott ugyanily mennyiségű csukamájolaj súlyának 7-szeresével túlhaladta amazét. Gyermekek, sőt válogatos, kényes betegek is allandóan minden undor nélkül és anélkül, hogy a legcsekélyebb szervezettel zavartól kellene tartaniok, vehetik a Scott-féle Emulsiót.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszer-tára”
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34-50.

Egy eredeti üveg ára: **2 K. 50 f.**
Kapható minden gyógyszerárban.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 10

Csekély forgalom. Változatlan árak. Amerika $\frac{1}{8}$ magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.45-7.46	7.45-7.46
Buza októberre	7.73-7.74	7.73-7.74
Rozs áprilisra	6.72 6.73	6.73-6.74
Zab áprilisra	7.43-7.44	7.43-7.44
Új tengeri	5.13 5.14	5.13-5.14

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	196.50
Magyar hitelrészvény	340.75
Leszámítolóbank részvény	523 —
Osztrák-magyar államvasúti részvény	195.75
Déli vasút	181.75
Hazai bank részvény	311.5
Magyar jelzálog hitelbank	526.50
Rima-Murányi vasmű részvény	275 —
Városi villamos vasút részvény	328.50
Közuti vasút részvény	580.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 10 —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 129-130 fillérig; fiatal közep páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 129-130 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 130-132 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 240-260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertésletszám: Január 7. napján volt készlet 18,732 darab, január 8. napján felhajtott — darab, január 8. napján elszállított 153 darab, január 9. napjára maradt készletben 18,579 darab.

A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

CSARNOK.

Párisi játékbarlangok.

Irta: Fehér Tamás. (1)

Nagy volt csodálkozásom, midőn a múlt hét egyik esős délutánján a Boulevard des Italiens-en egy budapesti orvos-ismerősömmel találkoztam, akiről azt hittem, hogy otthon gyógyítgatja a szenvedő emberiség influenzáját, vagy pedig szokása szerint lenn vadászik valahol erdélyi birtokán. Néhány szóval elmondta, hogy tanulmányozás céljából egy svájci szanatóriumot látogatott meg és néhány napra eljött Párisba megállapítani, vajjon a szajnaparti modern Babel valóban tultesz-e a mi Budapestünkön. Eddig természetesen — (csak néhány órája érkezett meg) — Budapestnek juttatja a pálmát . . . De jovialis arca hirtelen elkomolyodott és ünnepies kifejezést öltött.

— Megengedik az urak? — kérdezte a doktor udvarias mozdulatot téve és csak most vettem észre, hogy nincsen egyedül. Széles termete egy elegáns, sovány emberkét tartak el, aki angolosan nyírott bajuszt viselt és a legutolsó divat szerint volt öltözve. Zsebéből éppen egy kék selyemzsebkendőt vett ki, amelynek egyik sarkában vörös himzésű monogram felett kilencágú grófi korona pompázott. És ugyanezt a kilencágú koronát láttam aranyfoggantyus sétatotján, gyémánttal kirakott inggombjain, melltűjén és óralánca egyik lelőgő zszuszuján. Ez az ur — gondoltam magamban — alig talál elég alkalmat, hogy embertársait előkelő származására figyelmeztesse.

A doktor előbb engem mutatott be. Az ismeretlen könnyedén meghajolt.

Aztán feléje fordult.

— Gróf La . . . gróf La . . . — miközben hasztalan kinozta memóriáját. Ebben mindjárt a doktorra ismertem, aki egyetlen nevet nem tudott soha emlékezetében tartani és pácienseit csak arcuk után ismerte.

— Lariavinszky Kázmér gróf — vágott közbe az ismeretlen, miközben graciózan meghajolt. A doktor bizonyos büszkeséggel hunyorgatott felém és karon fogta kísérelőjét.

— A gróf ur ismeri Budapestet és rajongásig szereti. Es ami a fő, igazat ad nekem, hogy a mi fővárosunkat még Páris sem mulja felül. Az utcák, a házak, a paloták, minden, minden, sokkal szebb, sokkal nagyszerűbb nálunk. Mióta Párist ismerem, látom csak igazán, hogy Budapest valódi világváros.

— Igen, világváros, még pedig par excellence — jegyezte meg a gróf.

Ez az ember nem tetszett nekem.

— Az estét természetesen együtt fogjuk tölteni nemde? — kérdezte a doktor.

— De ön megelégedezik a marquiseről — vetette közbe a gróf.

— Ah igaz, a marquise! De mit szólna hozzá kedves gróf, ha barátunkat is bemutatnánk?

— Marquise de Calvalidos y Peziernas bizonyára igen örvendene — felelte a lengyel, miközben minden szót olyan nyomatékkal hangsúlyozott, hogy a fatális „de” szócskát már előre éreztem — de a mai estélyre tiz vendég hivatalos, ami a marquise-el és a marquis-val tizenkettő. Sajnos, a tizenhárom . . .

— Szerencsétlen szám — folytattam — így tehát értem . . . De mondja doktor, hogyan tett szert néhány óra alatt ilyen előkelő ismeretségekre? En hat év óta lakom Párisban . . .

— Hat éve? — kérdezte a lengyel.

— Igen, és a legapróbb részletekig ismerem, de ilyen előkelő körökbe még nem volt alkalmam meghívásokat kapni.

— Hja — jegyezte meg a doktor — engem sohasem hagy el az élelmességem, legkevésbé egy világvárosban. Ezuttal pedig különös szerencsém volt. A gróf urral a hálókocsiban ismerkedtem meg, ahol tanácsára tárcámat és ékszereimet megőrzés végett az ellenőrnek adtam át.

— A tolvajnépség az utóbbi időben különösen az utasokra veti ki hálóját — magyarázta a gróf.

— Es a gróf ur közbenjárására, dacára annak, hogy a Grande Hotel tele van amerikai és angol utasokkal, sikerült egy igen kellemes szobát kapnom.

— Rendszerint a Grande Hotelben szállók meg — tette hozzá a lengyel.

— Ahol ön holnap reggel szives lesz engem meglátogatni — fejezte be a doktor szívélyes hangon.

Ezt megígérve, magamat ajánlottam. A gróf és a doktor tovább folytatták utjukat. Néhány pillanat múlva önkéntelenül hátrafordultam.

— A doktor akármennyire adja is a „nagyvárosi”-t, mégis egy párisi szélhámós hálójába került.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Január 11 Péntek. Róm. kath. naptár: Higin püspök. — Protestáns naptár: Fruktuóz. — Görög keleti naptár (december 29): Aprószentek. — A nap kél 7 óra 49 perckor, nyugszik 4 óra 28 perckor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor Udön délelőtt 8-9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 órakor.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerinti, a mai napra a következő időjárás várható: Fagypont körüli hőmérséklet, elvélve csapadék.

Január 12. Az állami tisztviselők országos egyesülete aradi körének választmányi ülése este 6 órakor (Lyceum.)

Január 17. Az aradi polgári takarékpénztár reszvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. — Az aradi tanítótestüetek segélyalapjának közgyűlése délután 5 órakor (Polgári fiúiskola.)

Január 25. Körjegyzőválasztás Uj-Paulison.

IDEGENEK ARADON.

Január 10 —

Fehér Kereszt szálloda. Balla Zsigmond igazgató Budapest. — Neuman Udön bankigazgató Budapest. — Lévai A. bankigazgató Fiume. — Nemes Sándor hivatalnok és neje Szentanna. — Reisz Miksa kereskedő Bécs. — Neufeld Adolf kereskedő Bécs. — Révay Imre hivatalnok Budapest. — Biener Sándor kereskedő Fiume. — Löbl Jakab utazó Szivát. — Sonnenfeld Lajos utazó Budapest. — Goldberger Nándor utazó Budapest. — Görög Miksa utazó Budapest. — Vajda Ignác utazó Budapest. — Lipovicz Lajos utazó Budapest. — Adler Armin utazó Budapest. — Király Arthur utazó Budapest. — Lantos Géza utazó Budapest. — Erdélyi Ferenc utazó Budapest. — Szeles Imre utazó Bécs. — Steinberger Mór utazó Bécs. — Erő Miklós utazó Bécs. — Stern Miksa utazó Bécs. — Szigeti Frigyes utazó Stuttgart. — Lang Mátvás utazó Szabadka. — Fehér József utazó Szabadka. — Scheer Sándor utazó Temesvár. — Kern Salamon utazó Temesvár. — Szántó Imre utazó Nagyvárad.

Központi szálloda. Holländer Sámuel birtokos Csermő. — Brachfeld Vilmos fakereskedő Szeged. — Schwarz Mór fakereskedő Csorvás. — Görő Ferenc felügyelő Déva. — Berényi Imre magánzó Kalooca. — Gergely Alfréd kereskedő Budapest. — Löwy Adolf fakereskedő Szeged. — Maud Antonelli gyáros Mexikó. — Loránt Lajos birtokos Orleans. — Szondics Jenő kereskedő Orleans. — Manheit Henrik kereskedő Orleans. — Langer Ignác vállalkozó Serajevo. — Varjassy István jegyző Petrozsény. — Hapman Mór kereskedő Budapest. — Schwarz Salamon fakereskedő Budapest. — Leitner Antal kereskedő Bécs. — Srohl Adám mérnök Bécs. — Martics István birtokos Magyarad.

Vass-szálloda. Steiner M. régiségkereskedő Temesvár. — Kohn Jenő utazó Budapest. — Fischer Ede utazó Budapest. — Kálmár Ignác utazó Vác. — Goldstein Kálmán utazó Pozsony. — Zala Ferenc utazó Nagyvárad. — Szerkovics Ferenc utazó Temesvár. — Stern Miksa utazó Temesvár. — Dukán N. orvos Szemlak. — Gujás Ferenc gazdatiszt Kompot. — Roszián Silvia magánzó Mukerek.

Nemzeti Színház.

A) bérlet.

A) bérlet.

Pénteken, 1907. évi január hó 11-én:

Hamlet.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare. Fordította: Arany János.

S Z E M É L Y E K:

Claudius	Szathmári Á.	1. sírásó	Kulcsár L.
Hamlet, öccse	Keszler Ede.	2. sírásó	Faludi K.
Horatio	Deili Lajos.	Gertrud	Bácsné.
Polonius	Várnai Jenő.	Ophelia	Kápolnai J.
Laertes, fia	Beregi S.	A színész	Hunyadi J.
Rosekrantz	Marházi M.	A színésznő	Korössy Jucl.

Közdete este 7 és fél órakor.

Az aradi Központi Szálloda
volt
elegáns butorberendezése
nevezetesen: öntöttvas álványzatu márvány-asztalok, tükrök, Cassa, padok, stb.
olcsó áron eladatnak.
Tudakozódní lehet Nagy Lajosnál, Központi Szálloda. 65

Lenthe Gusztáv
ügyvédi irodáját 64
Aradon, Szabadság-tér 9. sz. a.
megnyitotta.

Valódi 3147
Perzsa Szőnyegek
raktára
Arad, Deák Ferencz-utca 2. sz.
(Sebessy-féle ház)
Schwartz Zsigmondnál
létezik.
Árak 15 forinttól kezdve.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mindenkinek
ki lapunkra előfizet,
ingyen
megküldjük, ha azt levelező-lapon kéri, díszes 54x76 cm. nagyságu
fali
lapnaptárunkat,
amely hivataloknak és irodáknak
nélkülözhetetlen.

Szőlőoltványok.
Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérezetű, bor és csemegefajú
fásoltványokat
bármily mennyiségben szállít:
Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.
Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 2761
Telefon 229. Telefon 229.

22. szám.
I. 907.

Hirdetmény.

A földmivvelésügyi m. kir. Minister ur az 1907. évi január hó 7-én kelt 101415/VIII—906. számú rendeletével a csásári szőlőtelepen levő mezei vasuti hid helyreállítását 4516 kor. 54 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az 1907. évi január hó 22 ik napjának d. e. 10 órájára az államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5% ának megfelelő bánatpénznek az aradi kir. adóhivatal földmivvelésügyi letétnaplójába történt elhelyezését igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Munka befejezési határidő 1907. évi márczius hó 22.

(A költségvetés 1.00 koronáért az államépítészeti hivatalnál megszerezhető.)

Kelt Aradon, 1907. évi január hó 8-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Keresek

vegyeskereskedésembe
egy ügyes

fiatal segédet.

A román nyelv tudása feltétlenül szükséges.

RÓTH MÓR,
Soborsin. 40

Főraktár Aradon: 3663
Földes Kelemen gyógytárában.

Sörraktár áthelyezés.

A kőbányai polgári és a temesvári gyártelepsörfőzde főraktárát Halász-utca 1. szám alól Boros Béni-tér 5. szám alatti, a Széchenyi-gőzmalommal szemben levő saját házámba helyeztem át, a miről igen tisztelt vevőimet mint a nagyérdemű fogyasztó közönséget ezuton értesitem.

Tisztelettel

Reusz Sándor.

56

Városi és megyei telefon 141.

Téli menetrend.

Érvényes 1906. évi október hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv. I-II.		Gyv. I-II.		Tvsz. I-III.		Szv. I-III.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Tvsz.	Szv.	
Arad ... ind.	5-02	8-18	11-25	4-16	4-51	9-38	
Sofronya ...	5-03	8-19	11-26	4-17	4-52	9-39	
Kurtics ...	5-04	8-20	11-27	4-18	4-53	9-40	
Lökösháza ...	5-05	8-21	11-28	4-19	4-54	9-41	
Bánhid major ...	5-06	8-22	11-29	4-20	4-55	9-42	
Országút ...	5-07	8-23	11-30	4-21	4-56	9-43	
Kétegyháza ... érk. ind.	6-10	9-00	12-26	4-59	6-05	10-40	
Kigyós ...	6-24	9-01	12-34	5-00	6-25	10-48	
Békés-Csaba ... érk. ind.	6-35	9-19	12-59	5-17	6-54	11-31	
Békés-Földvár ... érk. ind.	6-43	9-23	1-29	5-20	7-02	11-35	
Békés-Földvár ... érk. ind.	6-56	9-24	1-42	5-31	8-12	11-38	
Mezőberény ...	6-57	9-25	1-44	5-32	8-13	11-39	
Mezőberény ...	7-07	9-42	1-54	5-42	8-23	11-49	
Gyoma ... érk. ind.	7-31	10-02	2-18	5-59	8-47	12-46	
Gyoma ... érk. ind.	7-36	10-07	2-25	6-04	8-52	12-51	
Mezőtúr ... érk. ind.	8-02	10-29	2-53	6-21	9-28	1-17	
Mezőtúr ... érk. ind.	8-03	10-30	3-05	6-22	9-29	1-18	
Pusztá-Tenyő ...	8-27	10-31	3-28	6-45	9-52	1-41	
Pusztá-Tenyő ...	8-39	10-52	3-42	6-59	10-06	1-55	
Szajol ...	8-52	11-00	3-56	7-13	10-20	2-09	
Szajol ... érk. ind.	9-10	11-12	4-13	7-37	10-41	2-30	
Szajol ... érk. ind.	9-17	11-19	4-24	7-48	10-52	2-41	
Ujszász ... érk. ind.	9-44	11-35	4-46	8-10	11-14	3-03	
Ujszász ... érk. ind.	9-49	11-36	4-49	8-13	11-17	3-06	
Tápió-Györgye ...	10-08	11-36	5-05	8-31	11-35	3-24	
Tápió-Szele ...	10-19	11-37	5-17	8-42	11-46	3-35	
Nagy-Kata ...	10-47	11-38	5-43	9-13	12-17	3-56	
Tápió-Szeles ...	11-04	11-39	5-59	9-29	12-33	4-12	
Süly-Sáp ...	11-17	11-40	6-11	9-41	12-45	4-24	
Mende ...	11-31	11-41	6-24	9-54	1-00	4-37	
Gyömrő ...	11-39	11-42	6-32	10-02	1-08	4-45	
Maglód ...	11-46	11-43	6-41	10-11	1-17	4-54	
Rákos ...	12-11	11-44	7-15	10-25	1-31	5-08	
Köbánya fel. p. u. ...	12-17	11-45	7-21	10-31	1-37	5-14	
Budapest k. p. u. ... érk.	12-25	1-10	7-29	10-39	1-45	5-22	

Budapest-Arad.							
Állomások	Tvsz.	Gyv. I-II.		Szv. I-III.		Szv. I-III.	
		Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Budapest kpu. ... ind.	—	7-25	8-00	9-13	12-20	10-10	
Köbánya felső p. u. ...	—	7-25	8-10	9-13	12-30	10-20	
Rákos ...	—	7-37	8-17	9-13	12-37	10-27	
Maglód ...	—	—	8-44	—	1-18	10-34	
Gyömrő ...	—	—	8-52	—	1-26	10-42	
Mende ...	—	—	9-00	—	1-36	10-52	
Süly-Sáp ...	—	—	9-11	—	1-52	11-08	
Tápió-Szeles ...	—	—	9-21	—	2-07	11-18	
Nagy-Kata ...	—	—	9-41	3-04	2-32	11-53	
Tápió-Szele ...	—	—	9-58	—	2-52	12-08	
Tápió-Györgye ...	—	—	10-09	—	3-04	12-20	
Ujszász ... érk. ind.	—	8-59	10-24	—	3-21	12-31	
Ujszász ... érk. ind.	—	8-59	10-27	8-36	3-41	12-38	
Ujszász ... érk. ind.	—	9-16	10-50	8-53	4-07	1-05	
Ujszász ... érk. ind.	—	9-23	11-09	9-00	4-14	1-12	
Szolnok ... érk. ind.	2-55	9-36	11-27	9-13	4-33	1-20	
Szolnok ... érk. ind.	3-19	9-36	11-27	9-13	4-33	1-20	
Szajol ...	3-35	—	11-35	—	4-47	1-34	
Pusztá-Tenyő ...	3-55	—	11-48	—	5-00	1-47	
Pusztá-Pó ...	4-15	10-04	12-05	4-42	5-25	2-07	
Mezőtúr ... érk. ind.	4-30	10-05	12-10	4-43	5-26	2-08	
Gyoma ... érk. ind.	5-15	10-28	12-33	5-02	5-55	2-37	
Gyoma ... érk. ind.	5-25	10-34	12-40	5-03	6-05	2-47	
Mezőberény ...	6-07	10-53	1-04	5-22	6-34	3-16	
Békés-Földvár ... érk. ind.	6-20	—	1-13	5-30	6-47	3-29	
Békés-Földvár ... érk. ind.	6-23	—	1-15	5-32	6-50	3-32	
Békés-Csaba ... érk. ind.	6-42	11-11	1-28	5-43	7-03	3-43	
Békés-Csaba ... érk. ind.	7-09	11-13	2-05	5-53	7-14	3-54	
Kigyós ...	7-24	—	2-17	—	7-27	4-07	
Kétegyháza ... érk. ind.	7-43	11-30	2-29	6-10	7-40	4-19	
Kétegyháza ... érk. ind.	7-47	11-30	2-34	6-14	7-44	4-24	
Országút ...	7-58	—	—	—	7-55	4-35	
Bánhid major ...	8-03	—	—	—	8-00	4-40	
Lökösháza ...	8-13	—	3-51	—	8-10	4-50	
Kurtics ...	8-36	11-54	3-05	6-35	8-33	5-03	
Sofronya ...	8-51	—	3-15	—	8-48	5-18	
Arad ... érk.	9-10	12-12	3-29	6-51	9-07	5-27	

Arad-Tóvis.							
Állomások	Tvsz.	Gyv.		Szv.		Tvsz.	
		Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Tvsz.	Szv.
Arad ... ind.	10-15	12-22	2-30	4-02	7-12	5-51	6-35
Glogovác ...	10-33	—	2-44	4-13	—	6-08	6-46
Mondoriak ...	10-43	—	2-53	—	—	6-17	—
Györök-Ménas ...	11-10	—	3-13	4-35	—	6-44	7-06
O-Paulis ...	11-19	—	3-20	—	—	6-53	—
Paulis ...	11-31	—	3-33	4-46	—	7-03	7-16
Baraczká ...	11-38	—	3-39	4-51	—	7-12	7-21
M. Radna (é.) ...	11-50	12-58	3-49	4-59	7-29	7-29	11-34
M. Radna (i.) ...	—	12-57	—	5-09	7-31	7-34	11-37
Milova-Odvos ...	—	—	—	5-24	—	—	—
Konop ...	—	—	—	5-40	—	7-54	12-02
Berzova ...	—	—	—	6-02	8-12	8-08	1-02
Soborsin ...	—	1-50	—	6-53	8-42	8-47	2-05
Zám ...	—	2-09	—	7-24	9-01	9-13	2-17
Mar-Illye ...	—	2-32	—	8-07	9-21	9-47	3-01
Déva ...	—	2-58	—	8-12	9-50	10-27	3-08
Piskl (é.) ...	—	3-07	—	9-05	10-01	10-41	3-17
Piskl (i.) ...	—	3-14	—	9-15	10-11	10-56	—
Szászváros ...	—	3-32	—	9-13	10-33	11-22	—
Alvincz (é.) ...	—	4-01	—	10-30	11-01	12-04	—
Alvincz (i.) ...	—	4-18	—	10-35	11-02	12-11	—
Gy. fehérv. (é.) ...	—	4-27	—	10-43	11-13	12-24	—
Gy. fehérv. (i.) ...	—	7-00	—	10-58	11-14	12-31	—
Tóvis (é.) ...	—	7-38	—	11-25	11-55	12-58	—

Tóvis-Arad.							
Állomások	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Tvsz.	
						Vv.	Vv.
Tóvis ind.	8-33	3-55	5-55	2-00	8-18	—	—
Gy. fehérv. (é.)	3-55	4-23	9-30	2-25	8-18	—	—
Gy. fehérv. (i.)	3-55	4-23	11-36	2-30	8-18	—	—
Alvincz (é.)	4-15	4-43	11-47	2-44	9-38	—	—
Alvincz (i.)	4-15	4-43	12-05	2-48	9-38	—	—
Szászváros	4-35	5-23	12-33	3-33	9-58	—	—
Piskl (é.)	4-35	5-23	12-50	3-57	10-18	—	—
Piskl (i.)	4-35	5-23	1-05	4-12	10-18	—	—
Déva	5-05	5-33	6-29	1-16	4-27	10-18	—
M. Illye (i.)	5-35	6-03	7-11	1-42	5-10	11-18	—
Zám	6-05	6-33	7-43	2-09	5-45	—	—
Soborsin	4-24	6-31	8-15	2-32	6-19	1-15	—
Berzova	5-05	7-00	8-54	3-05	7-02	2-11	—
Konop	5-35	7-00	9-11	3-12	7-12	2-23	—
Milova-Odv	5-35	7-00	9-22	3-23	7-23	2-34	—
M. Radna (é.)	6-15	7-28	9-34	3-23	7-34	3-04	—
M. Radna (i.)	6-32	7-30	9-41	3-25	7-41	3-06	5-00
Baraczká	6-41	—	9-49	3-34	7-50	3-15	5-10
Paulis	6-49	—	9-56	3-43	8-00	3-24	5-18
O-Paulis	6-56	—	—	—	—	—	5-27
Györök-Ménas	7-07	—	10-10	4-16	8-16	3-36	5-37
Mondoriak	7-25	—	—	—	—	—	5-58
Glogovác	7-35	—	—	—	—	—	6-10
Arad ... é.	7-48	8-08	10-50	4-01	8-35	4-24	6-25

Arad-Temesvár-Józsefváros.				
Állomások	Szv.	Szv.	Vv.	Vv.
Uj-Arad ...	6-25	12-28	5-21	—
Németh-Ságh ...	6-42	12-44	5-47	—
Vinga ...	6-55	12-56	6-14	—
Orczyfalva ...	7-06	1-07	6-24	—
Merczfalva ...	7-16	1-17	6-34	—
Szt. András ...	7-27	1-28	6-45	—
Temesvár-Jv. ... érk.	7-44	1-45	7-02	—

Temesvár-Józsefváros-Arad.			
Állomások	Vv.	Szv.	Szv.
Szt. András ...	8-49	2-28	9-35
Merczfalva ...	9-07	2-42	9-53
Orczyfalva ...	9-22	2-52	10-01
Vinga ...	9-45	3-03	10-10
Németh-Ságh ...	10-03	3-16	10-19
Uj-Arad ...	10-27	3-33	10-28
Arad ... érk.	10-40	3-42	10-37

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha a készlet elfogy, úgy többé nem lesz az ily pótton áron beszerezhető.

Készletünkben van még.

VÁSZONRA HUZVA 10 KORONÁÉRT
 KAPHATÓ
 VÁSZONRA HUZVA 7 KORONÁÉRT
 VÁSZONRA HUZVA 8 KORONÁÉRT

4 KORONÁS CÉLT

108-144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára 10 korona volt, leszállított áron

TÉLI KÖPÖR

nagy fal

Aradvármegye

A minis. vallás- és közoktatásügyi miniszter nr által jóváhagyott

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

ismeretség híján

házasúrsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre.kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
hort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt. ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Kiadó üzlethelyiségek.

A Salacz-utca sarkán lévő Sojmos-
féle házban kényelmes üzlethelyi-
ségek jutányos áron azonnal ki-
adók. Bővebbet ugyanott. 2976

Sarok-üzlethelyiség

melyben eddig szatócsüzlet volt,
alkalmas lakással, kiadó. Bővebbet
Aranykőz-utca 20. sz.

Eladó

20 db. Aradi polgári takarékpénz-
tári részvény á 230 koronájával.
Kossuth-utca 12. sz., ajtó 6. sz. 11

Lombfűrész minták

eredeti új olasz modellek darabja 30
fillér Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedésében Aradon, Weltzer
János u.cza. 235

Fiatal ügyes főzőnő,

a ki már évek óta foglalkozik ez-
zel, ajánlkozik előkelő házakhoz,
alkalmi főzésekre. Hunyadi-utca
2. szám. 62

4000 hold prima szántó

parcelláztatik. Bővebbet: Ingatlan
Forgalmi Iroda, Arad, Aulich La-
jos-utca 6 67

Hajdu tea

mell- és tüdőbetegnek
számtalan esetben kipró-
bált szer.Legjobb sikerrel hasz-
nálható köhögés, hurut,
rekedtség, szárazhú-
rut, elnyálkásodás, min-
den mellbaj, a légcső,
a tüdő, a gége burnus
megbetegedéssel, légzé-
si nehézségek, szük-
mellűség, asthma stb.
ellen.

Ára 50 fillér.

Kapható Aradon,

Földes Kalmén

gyógyszerésznél. 3871

A József főherceg-ut 10. sz.

házban a Boros Béni-kör által bé-
relt 5 szobás földszintes utcai la-
kás minden órában kiadó. Bővebb
felvilágosítást nyújt Kossuth Pál
gyógyszerész, Boros Béni-tér 15.
szám. 63

303—1096. kh.

Hirdetmény.

1906. évi november hó 25-én
85075/VII. A—2. alatt kiadott M.
kir. földmivelésügyi miniszter kör-
rendelete alapján meghagyom a
gyümölcs tenyésztőknek és kert
tulajdonosoknak, hogy a mező- és
kertgazdaságban nagyobb, károkat
okozó rovarok ellen való védeke-
zés céljából a téli hernyófészkeket
és lepketojásokat, valamint a vértetű-
és darázs-fészkeket szigorúan
irtsák ki. Ezen rovarok irtása már
most megkezdendő és addig foly-
tatandó, míg teljesen ki nem pusztul-
nak. Legnagyobb gond fordít-
tandó a hernyó és vértetű irtására.Figyelmeztetem továbbá az ér-
dekelt tulajdonosokat, hogy a ki a
fennebb elősorolt irtásokat a folyó
évi március hó utolsó napjáig el-
mulasztja, az irtás nem csak költ-
ségére hatóságilag lesz elrendelve,
hanem az 1894. évi XII. t.-c. 95.
§. k. pontja alapján 5 napi elzá-
rássá átváltoztatható 100 koronáig
terjedhető pénzbüntetéssel büntet-
hetők.

Arad, 1907. évi január hó 8-án.

Sarló Domokos,
főkapitány.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyár-
árakon.A szivattyú hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
hójak és egyéb tisztatlanságok
azonnal továbbittatnak, ezért a sziv-
vattyú nem romlik és a bort nem
ronthatja, a gépezet jó működé-
séről 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Köz-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működé-
séről 3 évi jótállás (ingyen javítás),
hozza való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű belső
gummozott
kendercsövek
a legolcsóbb
áron.

Kutak

a hozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyú készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Nincs drágaság!

Elég bajuk van a háziasszonyoknak az ál-
talanos drágaságokkal, nem akarunk tehát nekik
mi is keilemetlenséget okozni.Tudatjuk ennek folytán, hogy bár a be-
szerzéseknél nekünk magasabb árakat kellett
fizetnünk, — az előbbi évekhez képest — mi
mindézáltal

TEA és RUM

árainkat, de különösen, általánosan ismert és
eddig nyújtott minőségeinket változatlanul fen-
tartjuk.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

253

ARADON.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

3861

Fagydaganatok elmulasztására

Fagyviszketegség biztos megszüntetésére
kiváló hatású szer a Hajós-féle

Fagybalzsam.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

ha zúrták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER” amerikai gummi, a legjobb, 6 db. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Adorján-tér 22. sz., a magyarázzal szemben.